

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Teologická fakulta

Bakalářská práce

MAŽORETKY SPORTOVNÍ A VOLNOČASOVÁ AKTIVITA

Autor práce: Lenka Caltová

Vedoucí práce: Mgr. Veronika Zvánovcová, Ph.D.

Studijní program: Pedagogika volného času (PS)

2023

Prohlášení o použití zdrojů

Prohlašuji, že jsem autorkou této kvalifikační práce a že jsem ji vypracovala pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu použitých zdrojů.

V Českých Budějovicích 23. 3. 2023

Caltová Lenka

Poděkování

Děkuji vedoucí bakalářské práce Mgr. Veronice Zvánovcové, Ph.D., za trpělivost, cenné rady, připomínky a metodické vedení práce. Poděkování patří také Mažoretkám Písek, z. s., za velmi kladný přístup a otevřenost při praktické části bakalářské práce. Největší poděkování směřuje k rodině a blízkým za obrovskou podporu a útěchu v době celého studia a také v momentech, kdy jsem vše chtěla vzdát.

Obsah

ÚVOD	5
1 Volný čas.....	6
1.1 Struktura volného času	6
1.2 Výchova mimo vyučování.....	8
1.3 Funkce výchovy mimo vyučování.....	9
1.4 Přehled nejvýznamnějších zařízení	9
1.5 Volnočasové aktivity	10
2 Sport	12
2.1 Historie sportu	13
2.2 Rozdělení sportu.....	13
2.3 Sportovní aktivity	15
3 Mažoretkový sport.....	16
3.1 Časová náročnost, trénink	16
3.2 Mažoretkové asociace	17
3.3 Historie mažoretkového sportu v ČR se zaměřením na ČFMS a IFMS.....	18
3.4 Pravidla ČFMS a IFMS.....	19
3.5 Mažoretky Písek, z. s.....	22
4 Cíle a výzkumné otázky	27
4.1 Cíl výzkumu	27
4.2 Výzkumné otázky.....	27
4.3 Metodika práce	27
4.4 Popis a průběh výzkumu	27
4.5 Charakteristika výzkumného souboru	28
4.6 Respondentky	28
5 Výsledky.....	29
Diskuse.....	35
ZÁVĚR.....	37
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ A LITERATURY	38
PŘÍLOHY.....	39
ABSTRAKT	53
ABSTRACT	54

ÚVOD

Myslím si, že mnoho lidí si to neuvědomuje, ale volný čas je pro všechny nesmírně důležitý. Je zapotřebí si svůj volný čas uspořádat tak, aby zahrnoval nejen odpočinek, ale také aby nás nějakým způsobem ovlivňoval. V dospělosti spousta lidí věnuje čas pouze práci a rodině, a právě na volný čas nezbude moc místa. Proto je důležité využívání volného času především u dětí a mladistvých, kteří se zároveň snaží o dodržování zdravého životního stylu. Patří do něj bezpochyby pohyb – pomáhá jak z hlediska zdravotního (udržování fyzické kondice, správa zdravotních problémů), tak sociálního (navazování vztahů, komunikace). Pohybu nebo sportu obecně se mohou věnovat i například z toho důvodu, že jde o moderní sportovní odvětví nebo že určitý sport vykonává jeho kamarád.

Mezi moderní sportovní odvětví patří právě mažoretky. Sama jsem se mažoretkám věnovala dlouhá léta, prošla si všemi kategoriemi (přípravka až seniorky) a v současné době začínám roli trenéra u začátečnic (nesoutěžních) a asistenta trenéra pokročilých (soutěžních). Proto bylo celkem jednoduché vybrat téma bakalářské práce. Věnovala jsem se něčemu, co velmi dobře znám, a také jsem měla příležitost více tento sport představit. Ačkoliv pro mnohé sportovní příznivce jsou mažoretky stále jen slečny pochodující na dechovou hudbu, oblečené v kostýmech složených ze saka a sukně, ve skutečnosti tomu tak není. Mažoretkový sport udělal neuvěřitelný pokrok a diváci mohou na pódiu vidět pestře oblečené dívky, které mimo práce s hůlkou doplňují svou choreografii o baletní, gymnastické nebo taneční prvky. Každým rokem se stupňuje nejen originalita, ale také náročnost a pochopitelně stoupá i konkurence. Tím, jak jde mažoretkový sport stále kupředu, je třeba se v něm neustále vzdělávat – organizují se proto různé semináře a školení pro trenéry nebo porotu (viz <https://majoretsport.cz/vzdelavani/>) a také se každý rok aktualizují pravidla.

Tato bakalářská práce si klade za cíl představit mažoretkový sport a také tým sportovkyň, které se mu věnují.

V první části bakalářské práce – teoretické – se snažím definovat pojmy volný čas, sport a mažoretkový sport, včetně představení činnosti mažoretkového týmu.

Druhou částí práce je výzkum, jehož cílem je získat názory na mažoretkový sport od sportovkyň, a to se zaměřením na jejich prožívání a zkušenosti. K výzkumnému šetření jsem zvolila polostrukturovaný rozhovor.

K vypracování bakalářské práce jsem čerpala poznatky z rozsáhlého množství publikací. Patří mezi ně metodiky, kapitoly z knih, studijní materiály nebo internetové stránky a články. Publikace byly voleny na základě propojenosti s tématem.

1 Volný čas

Český výraz *volný čas* a jeho ekvivalenty v dalších evropských jazycích právem považujeme za pojmy moderní, protože se rozšířily v závislosti na vzniku a rozvoji zaměstnaneckých vztahů a vymezovaly volný čas vzhledem k povinnostem.¹

Volný čas můžeme definovat buď negativně, nebo pozitivně. Negativní definice volného času vychází z volného času vůči pracovní době – to znamená, že mám volno od práce. Pozitivní definice vychází z volného času na základě jeho vlastní kvality – tedy čas, se kterým mohu svobodně nakládat. Můžeme si vybrat, co budeme dělat, aniž by nás někdo ovlivňoval, je věnován čistě nám samotným podle našich zájmů a zálib. Mezi volný čas patří například odpočinek, zábava, zájmové činnosti a další.

Volný čas se také rozlišuje jako čas v širším a v užším smyslu. Volným časem v širším pojetí se označuje čas mimo pracovní dobu, užší pojetí nezahrnuje úseky spojené s prací nebo denní program jednotlivce.

1.1 Struktura volného času

Volný čas může být naplněn řadou činností od nicnedělání k aktivitě sportovní, kulturní a společenské. Obrovské množství činností, jimiž se člověk ve svém každodenním životě zabývá, lze uspořádat podle určitých znaků do skupin. Následující členění podle Kolářky (1969) je platné v horizontu jednoho dne, stejně jako pro delší časové období:²

¹ Srov. KAPLÁNEK M. *Volný čas a jeho význam ve výchově*, s. 44.

² SLEPIČKOVÁ, I. *Sport a volný čas*, s. 12–13.

Tabulka 1

Doba	Činnost
pracovní	V této době člověk vykonává práci. Tato činnosti je motivována získáním prostředků k životu. Jedná se o hlavní zaměstnání či účast na školení. Zahrnuje i vedlejší zaměstnání a další zabezpečení obživy, jako je např. chov užitkového zvířectva apod.
nutná mimopracovní	Je naplněn činnostmi nezbytnými pro prostou existenci člověka a dále činnostmi, které nepřinášejí finanční efekt a nejsou ani věcmi svobodného výběru. Jedná se o: a) uspokojování biofyzilogických potřeb (spánek, jídlo, osobní hygiena, lékařská práce); b) ostatní činnosti (cesta do práce a z práce, péče o domácnost – příprava jídla, úklid, praní prádla apod.).
volný čas	a) aktivity manuální – zahrádkaření, kutilství, ruční práce; b) aktivity fyzické – procházky, sport; c) aktivity kulturně-uměleckého typu receptivního – četba, návštěvy divadel, kin, poslech rádia, magnetofonu; d) aktivity kulturně-uměleckého typu tvořivého a interpretačního – hudba, zpěv, herecká činnost, fotografování; e) aktivity kulturně-rationální – dobrovolné vzdělávání, sledování masmédií, luštění křížovek; f) aktivity společensko-formální – výkon veřejných funkcí, schůze, práce ve společenských a politických organizacích; g) aktivity společensko-neformální – rodinné aj., návštěvy, návštěvy kavárny; h) hry, podívaná, sběratelství – sportovní diváctví, společenské hry; i) pasivní odpočinek – sezení, polehávání, spánek (mimo hlavní), kouření, popíjení kávy.

Pro člověka je volný čas velmi příjemný. Můžeme se ale setkat i s nepříjemnostmi, které se nedotýkají jen volného času jedince, ale i celé společnosti. Dívát bychom se měli na to, jak jedinec svůj volný čas tráví, a také na podmínky pro trávení volného času. Z těchto faktorů je třeba věnovat pozornost zejména následujícím:³

- věk;
- pohlaví;
- blízké sociální prostředí (rodina, parta);
- demografické a přírodní prostředí (velkoměsto, venkov);
- časová dimenze (pracovní den, víkend, dovolená);
- sociálně-ekonomické podmínky (žena v domácnosti, nezaměstnaný, podnikatel);
- kulturní zvyklosti.

Všechny výše uvedené faktory se mění v průběhu života jedince, ale také vlivem vývoje společnosti.

1.2 Výchova mimo vyučování

„Zvýšenou pozornost bychom měli věnovat skupině dětí a mládeže. Tato skupina se pohybuje v prostředí rodiny, školy a ve skupině vrstevníků. Rodina má, pochopitelně, velký vliv už od dětství. K vlivu rodiny se později připojuje vliv ze strany školy, kamarádů, popřípadě zájmové organizace.“⁴ V období pubescence a adolescence může mít největší vliv právě skupina vrstevníků. U této vrstvy mladistvých se lze často setkat s poflakováním po městě a na opuštěných místech. V lepších případech tráví čas například na skateboardu, v těch horších se stává, že někteří z nich se podílejí na ničení venkovního prostranství, popř. užívají drogy a alkohol. To lze snadněji vyzorovat u jedinců, kteří nemají zájmy či koníčky a nudí se. „Další významnou skupinou jsou lidé v postproduktivním věku. Ti už nemusejí plnit povinnosti v zaměstnání, změnil se jim způsob života, mohou zůstat sami po smrti partnera, nebo mohou být bez sociálních kontaktů. Všem narostlo množství volného času, ale s tím přichází také problém v tom, jak samotný čas trávit.“⁵ Ti, kteří mají zahrádku nebo například dílnu, mohou trávit volný čas tímto způsobem. Ti, kteří mají malá vnoučata, mohou se o ně starat. Kdo má pejska, může ho chodit venčit. Ale co ti, kteří nic z toho nemají? Čas tráví pouze tím, že polehávají a sledují televizi. Hodně záleží také na různých zařízeních v okolí, zda nabízejí volnočasové aktivity pro seniory. Otázkou v tomto případě je, jestli za aktivity senioři platí, nebo ne. Pokud ano, mají dostatek finančních prostředků, aby si mohli dovolit trávit smysluplně volný čas?

Z výše uvedeného může vyplynout, že na výchově dětí mimo vyučování se podílí rodina, škola a zařízení pro volný čas. *„Pojem výchova mimo vyučování můžeme vymezit takto: výchova, která probíhá mimo povinné vyučování a mimo bezprostřední vliv rodiny, je institucionálně zajištěná a uskutečňuje se převážně ve volném čase. Poskytuje příležitosti vést jedince k racionálnímu využívání volného času, formovat hodnotné zájmy, uspokojovat a kultivovat významné lidské potřeby, rozvíjet specifické schopnosti a upevňovat žádoucí morální vlastnosti. Obsah i způsob využívání volného času mají značný význam z hlediska duševní hygieny – odpočinek, rekreace a zábava se odráží i ve studijních a pracovních výkonech. Hodnotné a trvalé celoživotní zájmy ovlivňují také vztahy a výchovu dětí v rodině. Dalším důležitým úkolem výchovy mimo vyučování je*

³ Srov. SLEPIČKOVÁ, I. *Sport a volný čas*, s. 15.

⁴ Srov. tamtéž, s. 16.

⁵ Tamtéž, s. 16.

*rozvíjení potřeby celoživotního vzdělání, zejména v souvislosti se zájmovou orientací člověka. Tato oblast tedy plní funkci výchovnou, vzdělávací, zdravotní i sociální.*⁶

Nejlépe se děti cítí s takovými pedagogy, kteří je mají rádi, dávají jim najevo zájem o ně samotné a o jejich záliby, kteří pro ně vytváří bezpečné místo, kde bude každý rád, kde budou moci rozvíjet své zájmy a schopnosti, a hlavně s těmi pedagogy, kteří jsou opravdu takovými, jakými jsou. Pokud za nimi mohou děti přijít s jakýmkoli problémem, svěřit se, prohodit kus řeči, znamená to, že si s nimi vybudovaly velmi kladný vztah a důvěřují jim. Dobrý pedagog by měl umět děti také motivovat, podporovat jejich nápaditost, tvořivost a zájem o činnost i vzdělávání.

1.3 Funkce výchovy mimo vyučování

Jako specifická oblast výchovného působení plní funkci výchovně-vzdělávací, zdravotní a sociální.

- **Výchovně-vzdělávací funkce:** Instituce napomáhají v tolik potřebném rozvoji, v udávání směru a uspokojení potřeb, stejně tak i v zájmu na vývoji osobnostních vlastností a obecných postojů. Děti se díky zájmovým činnostem tímto způsobem motivují k efektivnímu a pozitivnímu využití svého volného času, díky čemuž získávají i hodnotné návyky nebo dovednosti, které je mohou dále doprovázet v budoucím životě. Podle nich pak dále formují svůj názor na život a svět.
- **Zdravotní funkce:** Má za úkol vést k režimu založeném na podpoře tělesného i psychického vývoje dětí. To je zajištěno provozováním činností odlišného charakteru, tedy třeba v souvislosti s prací a s ní souvisejícím odpočinkem, nebo organizované činnosti pro podporu duševního i tělesného zdraví. Tímto lze formovat děti i v pohledu na kvalitu života, a to životospřávnou nebo racionální výživou.
- **Sociální funkce:** Má za cíl vyrovnat rozdíly mezi odlišnými podmínkami v rodině, a to z pohledu psychologického, ale i majetného. Má za úkol pomoci především dětem z méně prosperujícího či konfliktního prostředí. Výrazný vliv má tato funkce na budování společenských a sociálních vztahů v jejich budoucím životě a tím také utváření hodnot. Významným způsobem se na ní podílejí také zařízení, které se věnují mladším dětem, a to buďto z krátkodobého (školní družina, mateřská škola...), nebo dlouhodobého (dětský domov, dětská centra...) hlediska.⁷

1.4 Přehled nejvýznamnějších zařízení

- **Školní družina:** Navštěvují ji žáci prvního stupně základní školy. Kromě zdravotní a výchovné funkce má pochopitelně i funkci sociální. Družina totiž může poskytovat péči v době, kdy jsou rodiče a další členové rodiny v zaměstnání. Dětem je zde nabídnuta velká škála činností – od odpočinkových až po více aktivní. V rámci družiny může být pro žáky otevřena nabídka kroužků pod vedením jejich pedagogů. Ty navštěvují zcela dobrovolně. V některých družinách mají žáci povolenou přípravu na nadcházející školní den.

⁶ PÁVKOVÁ, J. *Pedagogika volného času: teorie, praxe a perspektivy mimoškolní výchovy a zařízení volného času*, s. 39–40.

⁷ Srov. tamtéž, s. 41–43.

- **Školní klub:** Zde pracují s dětmi středního školního věku, tedy se žáky druhého stupně základní školy. Funguje obdobně jako školní družina, ale zohledňuje věk dětí. Jsou v něm nabízeny takové aktivity, které jsou vhodné pro druhý stupeň. Školní kluby v dnešní době využívá málo žáků, převážně ti, kteří na základní školu dojíždějí. Kluby pracují plně na základě dobrovolnosti.
- **Domy dětí a mládeže:** Organizují zájmovou činnost nejen pro děti a mládež, ale mnohdy také pro dospělé. V nabídce jsou kroužky různého druhu, prázdninové tábory, soutěže, kurzy, akce pro veřejnost apod.
- **Domovy mládeže:** Jsou určeny pro žáky středních škol a odborných učilišť, kteří si vybrali školu ve velké vzdálenosti od domova. Je v nich zajištěna výchovná péče, ubytování a strava. Mimo činnosti související s režimem dne, sebeobsluhy a přípravy na vyučování mohou studenti využívat nabídky zájmových činností, které se uskutečňují buďto přímo na půdě domova mládeže, nebo na místech, jež s domovem spolupracují.
- **Dětské domovy:** Jsou zde umísťovány děti od 3 do 18 let, o které se rodina z nějakých důvodů nechce, nemůže nebo neumí postarat. Vychovatelky se snaží zajistit dětem takovou péči, aby se zde cítily obdobným způsobem jako děti v rodinách. Podporují je v samostatnosti, rozvoji zájmů, zapojují je do volnočasových aktivit a také je připravují na plnohodnotnou reintegraci do společnosti.
- **Základní umělecká škola:** Nabízí širokou škálu zaměření v esteticko-výchovné oblasti (hudební, hudebně-pohybové, výtvarné a literárně-dramatické obory). Přípravuje je také pro studium středních a vysokých škol s uměleckým zaměřením.
- **Jazykové školy:** Plní obdobnou funkci jako ZUŠ, ale v oblasti výuky cizích jazyků.
- Dále to mohou být: spolky, tělovýchovné a sportovní organizace, kulturní, osvětová zařízení, církve a náboženská společenství.⁸

1.5 Volnočasové aktivity

Do volnočasových aktivit můžeme zařadit vše, čím se děti, mládež a dospělí zabývají ve volném čase.

Pohybové aktivity: vedou ke zlepšení či udržení tělesné zdatnosti a výkonu. K těmto pohybovým aktivitám potřebujeme vhodný prostor, zařízení, úbor a vybavení. Může jít o turistiku, horolezectví, cyklistiku, indoor nebo outdoor cvičení, tanec nebo o míčové hry.

Estetické, výtvarné, tvořivé a umělecké aktivity: vyjadřuje se díky nim tvořivost, kreativita a představitivost, rozvíjí se fantazie, vnímání světa okolo a estetiky. Prostřednictvím výtvarů mohou lidé vyjadřovat své touhy a pocity. Tyto aktivity mohou zahrnovat výtvarné činnosti, keramiku, fotografování, aranžování, kaligrafii, graffiti, čtenářský klub, tvůrčí psaní, tanec, zpěv, hraní na hudební nástroje, divadelní klub, vaření atd.

Technika: díky těmto aktivitám děti, mladí lidé či dospělí získají správný postoj k technice a jejímu užívání v běžném životě. Může jít o modelování, práci na počítači, multimédia nebo například fotografování.

⁸ Srov. PÁVKOVÁ, J. *Pedagogika volného času: teorie, praxe a perspektivy mimoškolní výchovy a zařízení volného času*, s. 45–46.

Herní aktivity: Jsou vhodné pro rozvoj komunikace, strategického myšlení, jemné motoriky, postřehu nebo paměti. Většinou jde o deskové, virtuální nebo bojové hry.

Jazyky: Jde o výuku v jiných formách než ve škole (může sloužit také jako doučování), která se snaží rozvíjet komunikaci v cizích jazycích, například ve španělštině nebo angličtině.

2 Sport

„Sportem se rozumí všechny formy pohybové činnosti, které at' již prostřednictvím organizované účasti, či nikoliv si kladou za cíl projevení či zdokonalení tělesné a psychické kondice, rozvoj společenských vztahů nebo dosažení výsledků v soutěžích na všech úrovních.“⁹

Sport je pohybová aktivita, která se provádí podle určitých pravidel a zvyklostí. Její výsledky lze porovnávat a měřit, ale můžeme ji také dělat jen pro zábavu a vlastní potěšení bez jakéhokoli soutěžení.

Sport zahrnuje mnoho činností, které zdaleka nemusí představovat čistě atletické nebo míčové kolektivní sporty. Lze sem zařadit i sporty, jež rozvíjejí spíše psychologickou stránku než fyzickou. Mezi tyto sporty můžeme řadit například šachy, šipky nebo třeba rybolov. Účel je však stejný jako u jakéhokoliv jiného druhu sportu, tedy zdokonalovat se v něm, soustavně a opakovaně se mu věnovat, díky němu se zlepšovat a být pomyslně nejlepší ve svém sportovním odvětví.

Tato činnost má mnoho nesporných výhod. Hlavním pozitivem je skutečnost, že cvičení je nejlepší cestou ke zdravému životnímu stylu. Snižuje nebezpečí vážných onemocnění, zlepšuje naše duševní zdraví a pomáhá proti stresu. Sportování je také skvělým způsobem, jak trávit volný čas. Sport může být také jistým odpočinkovým východiskem v běžném životě. Nevýhody sportu se hledají velmi těžce. Jednou z nich může být to, že pro neaktivní lidi je opravdu vyčerpávající začít s nějakým sportem. Mohou ho totiž doprovázet fyzické bolesti, ale na druhou stranu často velmi brzy odezní. Dalším nedostatkem by mohla být značná potřeba volného času, protože efektivní trénink obvykle trvá kolem jedné hodiny a více.

Naštěstí v současné době existuje tolik forem, druhů a variant sportů, že vymlouvat se na nedostatek možností, jak sportovat, je vlastně nesmyslné. Proto je téměř nemožné nevybrat si z tohoto nepřehledného množství sportů jeden, který pro nás bude únikem z reality. Je ale nutné zmínit, že existují lidé, kterým se prostě nelíbí žádné ze sportovních odvětví, at' jde o letní či zimní aktivity.

Sport je ale nedílnou součástí snad každého z nás a nemusí tím být myšleno zrovna aktivně, ale také pasivně, což znamená sledování různých sportů, popř. úspěchů jednotlivých sportovců. *„Sport přitahuje pozornost veřejnosti. Zároveň však jako masově praktikovaná forma harmonizující pohybové aktivity ztrácí svůj původní význam a stává se spíše předmětem divácké pozornosti než nedílnou součástí každodenních forem volného času.“¹⁰*

Sport jako takový má ve společnosti zapuštěny hluboké kořeny, neboť už v historicky dávných časech patřil mezi velmi populární činnosti, at' už to býval hod kamenem, či oštěpem, nebo závody lodí, některé však s nepřilíš dobrým koncem (gladiátorské arény, býčí zápasy apod.). Už v této době byl sport vyhledáván za účelem zábavy, díky které má právem své čestné místo v historii lidstva.

⁹ SLEPIČKOVÁ, I. *Sport a volný čas*, s. 22.

¹⁰ SEKOT, A. *Sociologie sportu*, s. 7.

Stejně jako v současnosti i tehdy bylo hlavním cílem zvítězit, tedy vyvolat pomyslnou rivalitu mezi jednotlivými sportovci, případně fanoušky. Tento druh zábavy zažívá v současné době velký vzestup díky modernímu životnímu stylu, kdy se mnozí snaží prostřednictvím sportovních aktivit zlepšit svou fyzickou zdatnost, popř. při pasivním přístupu sdílet požitek ze soutěžení a fanouškovství. Sport od nepaměti dokázal lidi spojovat.

V případě aktivních rekreačních sportovců mnohdy tito jedinci přizpůsobí svůj životní styl danému sportu, a to buďto ve formě stravy, nebo jiných návyků, díky kterým se efektivita této sportovní aktivity zvyšuje.

2.1 Historie sportu

Je velmi pravděpodobné, že sport vznikl spolu s výcvikem armád již v dávné minulosti. Generálové potřebovali vytvořit několik různých druhů aktivit, jež by jejich vojákům pomohly rozvíjet se v mnoha směrech, které byly nezbytné pro houževnatý výkon ve válkách. Nejznámějšími příklady jsou staré Řecko a Řím. S jejich kulturou to úzce souviselo, protože věřili, že síla a rychlost jsou klíčem k dokonalosti. Počátky moderního pojetí sportu jsou spojeny s průmyslovou revolucí v Anglii v 19. století, kdy se sport rozšířil do všech společenských vrstev. „*Měl pro ně ve srovnání s nejvyšší společenskou vrstvou však v mnohém odlišný význam. Pro některé lidi z nižších vrstev se stal zdrojem získávání prostředků k životu (profesionální zápasníci, boxeři na poutích). Pro jiné byl zábavou při lidových slavnostech a působil jako prostředek katarze, prolomení nudy každodenního života. Mnoha dalším lidem zprostředkoval obživu, když zajišťovali zázemí pro zábavu ostatních, zejména bohatých. Z práce majitelů hostinců, podkoních, krejčích se postupně vyvíjela část hospodářství nazývaná dnes průmysl volného času.*“¹¹

2.2 Rozdělení sportu

„*O sportu se dá hovořit v užším a širším pojetí:*

V užším smyslu se jedná o sporty vrcholové, rekreační a výkonnostní. Předpokládá se, že vrcholový a výkonnostní sport je spojen s pravidelnou účastí na soutěžích a členstvím v organizacích. Vrcholový sport je sportem profesionálním, tudíž se předpokládá, že se stává pro jedince hlavním zdrojem obživy. Rekreační sport už není spojen se soutěžení, může být provozován individuálně. Řadí se sem také tzv. masový sport, jehož cílem je nabídnout sportování co největšímu počtu lidí, a to včetně účasti na soutěžích.

Na sport je vhodné nahlížet v širším pojetí. Z tohoto hlediska se ukazují dvě klasifikace. První z nich je zaměření podle etap vývoje a druhá podle motivace.“¹²

Struktura sportu podle etap vývoje:

*„Sport se vyvíjel ve třech etapách. V první etapě došlo k vytvoření mezinárodně platných pravidel, systému soutěží a ustanovení soutěžních klubů. Druhá etapa představuje orientaci sportu ke zdraví a zdatnosti široké veřejnosti. Třetí, a poslední etapou, je hledání alternativ ve sféře volného času.“*¹³

¹¹ SLEPIČKOVÁ, I. *Sport a volný čas*, s. 19–20.

¹² Tamtéž, s. 23.

¹³ Srov. tamtéž, s. 23.

- **Tradiční sport:** Každý sportovní okruh má svá jasně stanovená pravidla, která bývají mezinárodně uznávána. Týká se to jak sportů hromadných (fotbal, hokej, basketbal...), tak individuálních (tenis, atletika...). Každý z těchto sportovců by měl být v určitém směru výkonný, aby snáze vykonával danou sportovní činnost. Co se soutěžení týče, může probíhat v určitém lokálním kruhu, stejně tak i v kruhu regionálním a mezinárodním.
- **Sociokulturně orientovaný sport:** Podobá se tradičně známým sportům, ovšem některé činnosti (případně pravidla) mohou být pozměněny a přizpůsobeny skupinám či jednotlivcům, kteří se tomuto sportu věnují. Může být úzce spjat s kulturním nebo sociálním záměrem. Účast sportovců je zcela dobrovolná, takže nejsou vázáni žádným závazkem.
- **Alternativně orientovaný sport:** Sport tohoto charakteru může být spojen se spoluprací nebo také se solidaritou s jinými lidmi. Může jít o cvičení zaměřené na odpočinek, relaxaci a zdravotní kondici. Lidé v těchto sportech mohou vystupovat jako jedinci nebo ve skupinách.¹⁴

Struktura sportu podle motivace:

Lidé zde hledají naplnění hodnot, které jsou jim blízké nebo které preferují. Toto hledisko zdůrazňuje individuální aspekt účasti ve sportu.

- **Elitní sport:** Je označován také jako sport vrcholový nebo profesionální. Přesahuje tedy hranice volného času.
- **Soutěžní klubový sport:** Zahrnuje směs motivů od vzrušení ze soutěže přes snahu po osobním maximálním výkonu až po potřebu relaxace a sociálních kontaktů. Účast je vázána na sportovní kluby a federace.
- **Rekreační sport:** Dominantními znaky jsou u něj relaxace, zdraví nebo společenské kontakty. Probíhá ve sportovních oddílech a klubech, a to jako služba obcí pro veřejnost, popř. v soukromém sektoru. Účastníci si volí svůj program bez vazby na organizaci.
- **Fitness sport:** Motivem je u něj tělesná zdatnost. Spadá do nabídky soukromého sektoru.
- **Rizikový a dobrodružný sport:** Zaměřuje se na dobrodružství a napětí. Zajišťuje ho především komerční sféra, neboť je často finančně nákladný. Patří sem například parašutismus, rafting apod.
- **Požitkářský sport:** Souvisí s touhou po prožití něčeho výjimečného, se snahou dosáhnout exkluzivní zábavy a potěšení. Požitky tohoto typu nabízí hlavně komerční sféra, která působí především v cestovním ruchu.
- **Kosmetický sport:** Zaměřuje se na dokonalý vzhled. Nabídky se mohou doplňovat o služby kosmetického charakteru (solárium, masáže).¹⁵

¹⁴ Srov. SLEPIČKOVÁ, I. *Sport a volný čas*, s. 24–25.

¹⁵ Srov. tamtéž, s. 26–27.

2.3 Sportovní aktivity

Sportovních aktivit je hned celá řada. Dělí se do disciplín, podle kterých můžeme sporty jednoduše rozpoznat.

Kolektivní aktivity: Jedná se o aktivity, které jsou určeny pro kolektiv hráčů nebo účastníků – fotbal, basketbal, házená, florbal, volejbal, lední hokej, jóga, vodní pólo, pólo, frisbee, požární sport.

Míčové aktivity: Jsou založeny na hře s míčem různé velikosti. Řadí se sem jak kolektivní, tak nekolektivní sporty: fotbal, basketbal, házená, golf, kriket, stolní tenis, tenis, badminton.

Vodní aktivity: zajímavé aktivity, které se provádějí na vodě nebo pod vodou. Odehrávají se převážně v letním období: potápění, plavání, kanoistika, surfing, veslování, vodní lyžování, vodní pólo, windsurfing.

Zimní aktivity: Konají se v zimním období a k jejich provozování je potřeba led či sníh: lyžování, snowboarding, krasobruslení, biatlon, rychlobruslení, skok na lyžích nebo jízda na saních či na bobech.

Bojová umění: účastníci se učí použít své tělo jako zbraň. To, co odlišuje bojové umění od běžného rvaní, je ucelený systém bojových technik: box, aikido, karate, judo, kickbox, wrestling, sportovní šerm.

Silové aktivity: Jsou založeny převážně na síle, popř. vzhledu účastníka: kulturistika, bodyfitness, silový trojboj, vzpírání.

Pohybové aktivity: vedou ke zlepšení či udržení tělesné zdatnosti a výkonu při pohybové aktivitě. K těmto aktivitám potřebujeme vhodný prostor, zařízení, úbor a vybavení: gymnastika, aerobik, cheerleading, fitness, skoky na trampolíně, běh, cyklistika, mažoretky, jóga.

Ostatní aktivity: šipky, airsoft, šachy, poker, střelba, motorismus.

3 Mažoretkový sport

Mažoretky se dnes řadí do kategorie sportu. Jedná se především o estetický sport, který dále zahrnuje například gymnastiku, balet či krasobruslení. Jde o činnost, při které dívky (v dnešním moderním světě se objevují i chlapci) pochodují nebo tančí za doprovodu hudby a doplňují tanec o práci s hůlkou, odborně nazývanou baton (zkráceně BAT). Hůlek máme hned několik typů. Existují tzv. twirlingové hůlky, které používají převážně mažoretky se zaměřením na twirling, nicméně je často používají i klasické mažoretky. Tyto hůlky jsou výborně vyvážené a každá koncovka je jiné velikosti. Díky délce hůlky se snadněji provádějí různé prvky. Dalšími hůlkami jsou hůlky pro mažoretky. Tyto hůlky jsou typické tím, že koncovky mají stejný tvar a velikost. Důležitým parametrem u výběru hůlek je právě samotná délka hůlky. Abychom zvolili správnou délku hůlky, změříme mažoretce celou paži od natažených prstů až po ramenní kloub. Lze měřit i takovým způsobem, že polovina délky hůlky by měla být nejméně po loketní kloub. Dnes baton vidíme velmi často omotaný omotávkami (volí se buď levnější pro tenisové rakety nebo florbalové hole, či dražší pro twirlingové a mažoretkové hůlky). Častěji se používají černé nebo bílé omotávky, lze volit ale i jinak barevné, které můžeme sladit s tématem sestavy nebo kostýmem. Práce s hůlkou tak bývá o něco snadnější například v tom, že hůlka neklouže a také je lépe vidět. O něco pestřejší jsou potom svítící hůlky, které ve tmě vytvoří nádherný divácký zážitek. Další náčiní, které mažoretky využívají, jsou třásně neboli POM-POM (zkráceně POM). Jedná se o třapaté, barevné koule, které mají specifický šustivý zvuk. Existuje několik barev, jež jdou i kombinovat. Choreografie v kategorii POM nejsou ale jen o těchto třásních, které mohou mažoretky vyhazovat nebo si je přehazovat (stejně jako je tomu u batonu), ale také o zařazení gymnastických prvků – ty se většinou u hůlkových sestav nevidí. Dnes se stává více populárním praporek neboli flag, který doplní choreografii o zajímavé efekty. Děvčata mohou vystupovat také se dvěma hůlkami, což znamená, že při jedné choreografii mají v obou rukou hůlku. Jedná se o velmi těžkou disciplínu, protože zde musí splnit určitý počet prvků jak levou, tak pravou rukou. Existuje také kategorie MIX, která zahrnuje kombinaci hůlka a třásně, hůlka a prapor nebo POM a prapor (ta je ale vidět málo). Můžeme se také setkat s dalšími náčiními či kulisami, jež lze vidět u choreografií zařazených do kategorie SHOW. Méně časté jsou choreografie s náčiním zvané MACE (angl., česky *palcát*), které jsou podobné choreografiím s BAT. Rozdíl je ale v tom, že MACE je vytvořen ze dřeva, může obsahovat prvky kovu a může být veliký až 110 cm. Existuje také náčiní DRUM neboli bubínek, s tím se lze setkat pouze výjimečně.

Dechová hudba byla v minulosti pro mažoretky typická a charakterizující, dnes je slyšet na hudebních festivalech v ČR nebo zahraničí. Slyšet ji ale také můžeme u klasických mažorettek, které tuto hudbu mají jako součást pochodového defilé. U asociace NBTA (viz mažoretkové asociace) je velkou zajímavostí, že mažoretky jdou defilé s živou dechovou hudbou. Dnes už se dechová hudba například z akcí na stadionech vytratila a vévodí jim hudba moderní. V současné době můžeme u mažorettek pozorovat tematické sestavy, proto se k nim volí i tematická hudba, často z filmů nebo pohádek. Lze ale slyšet i instrumentální hudbu, která také patří mezi oblíbené.

3.1 Časová náročnost, trénink

Být mažoretkou znamená trávit nejen mnoho hodin v tělocvičně, ale také mnoho hodin na cestách a soutěžních stadionech. Tréninky na novou sezonu se zahajují začátkem školního roku, to znamená v září. Soutěžní týmy mají trénink většinou 2x týdně po 2 hodinách. Pokud ale kombinují víc náčiní (BAT i POM), počet se může zvýšit i na 4 a více tréninků

v týdnu. Mimo všední dny se jezdí i na víkendová nebo v případě prázdnin na týdenní soustředění. Čas mohou trávit i na seminářích pohybové průpravy nebo twirlingových seminářích. Mimo sezonu (září–únor) mohou mít děvčata vystoupení na různých plesech, tanečních kurzech a dalších akcích. V těchto měsících se ale pečlivě připravují sestavy, se kterými budou v nové sezoně soutěžit. Samotné soutěže začínají v březnu. Začátkem měsíce se pořádají nepostupové soutěže, které pořádají různé kluby z ČR a které lze pojmenovat fotbalově jako přáteláky. Trvají většinou jeden den o víkendu nebo podle kapacity celý víkend. Přelomem března a dubna začínají kvalifikace, ze kterých se lze kvalifikovat buďto na semifinále, nebo rovnou na finále MČR. Jedná se o soutěžní víkendy a každý tým si může vybrat z nabízených míst a termínů den i místo konání, které se mu nejvíce hodí. Pokud se jedná o MČR v mažoretkovém sportu, jedná se většinou o dva květnové nebo červnové víkendy. Jeden víkend patří hůlkovým sestavám a druhý je věnován POMS, MIXU, FLAGU a SHOW. Soutěží se jak v malých, tak ve velkých formacích. Tady děvčata bojují o postupy na mistrovství Evropy či světa. Tyto soutěže zaberou 3–5 dní v týdnu, protože zde probíhá klání několika států a program se musí rozdělit co nejvhodněji. I tak ale jeden soutěžní den zabere minimálně 10 hodin.

3.2 Mažoretkové asociace

Za celou dobu existence mažoretkového sportu v ČR se v odvětví objevil nespočet různých asociací, a tudíž nespočet mistrů ČR.

- NBTA (National Baton and Twirling association) – pořádá Národní šampionát mažoretek a twirlingu ČR. Šampionát se skládá ze soutěží v klasické mažoretky a twirlingu. Vyhlášovatelem, hlavním pořadatelem a odborným garantem je Svaz mažoretek ČR. Zde soutěží především mažoretky v twirlingu. V roce 2007 se rozdělila soutěž na kategorii klasická mažoretky a twirling. Zvláštností této asociace je pozdrav, kterým se zahajuje a zakončuje sestava.
- IMA (International Majorettes association) – prezidentem byl zvolen Stanislav Rewiński z Polska, za ČR byl viceprezidentem zvolen Jiří Necid. Nominovat se z každé národní asociace mohlo 9 skupin BAT, 9 POM, 9 mini BAT, 9 mini POM, 9 sólo/duo BAT, 9 sólo/duo POM. Poslední ME bylo v Opole v roce 2012. Na volby IMA v lednu 2013 přijelo jen Česko, ostatní státy ukončily členství.
- IFMS (International Federation Majorette Sport) – nástupce IMA. IFMS převzala pořadová čísla ročníku ME. V Praze se konalo první otevřené mistrovství světa.
- ČFMS (Česká federace mažoretkového sportu, z. s.) – občanské sdružení Mažoretky se mění na ČFMS – důvodem byla změna legislativy (občanská sdružení se mění na zapsané spolky).
- MAC (Majorettes Association Czech) – drží se pravidel asociace IMA.
- CMTF (Česká mažoretková a twirlingová federace) – společné soutěže IFMS a NBTA.
- CMA (Czech Majorettes Association) – nejnovější asociace mažoretkového sportu, která vznikla na základě férové spolupráce, s cílem veřejného bodování a profesionální úrovně všech soutěží.

Za mého aktivního členství jsem byla součástí nejprve asociace IMA, poté IFMS a ČFMS. Ta nyní patří mezi jednu z největších asociací v ČR.

3.3 Historie mažoretkového sportu v ČR se zaměřením na ČFMS a IFMS

Za zakladatele mažoretkového sportu v České republice, později i v Evropě, lze považovat Mgr. Jiřího Necida. V roce 1994 poprvé v Hranicích organizoval soutěž, na které využil zkušeností z festivalů dechových hudeb s mažoretkovým doprovodem a dal základ prvním pravidlům, které propracovával v návaznosti na vývoj mažoretkového hnutí v České republice. Následný rozvoj mažoretkového hnutí byl způsoben i tím, že dokázal připravit soutěž tak, že zapadala do koncepce televizních pořadů a 6 let po sobě vysílala Česká televize Brno ze soutěží hodinový pořad z Hranic věnovaný mažoretkám. Inicioval založení Občanského sdružení Mažoretky, Hranice (1996), které se stalo každoročním vyhlášovatelem soutěže Mistrovství České republiky v mažoretkovém sportu.

Pro rozvoj mažoretkového hnutí v Evropě byl iniciátorem a spoluzakladatelem dvou asociací v zahraničí; v r. 1999 asociace EMA (Evropan Majorettes Association) se sídlem v Zagrebu, a v r. 2004 IMA (International Majorettsport Association) se sídlem v Opole. Rozhodujícím podnětem pro vznik IMA byla nespokojenost s konzervativním pojetím a organizací soutěže v asociaci EMA, kde zrušili členství „de jure“ zástupci za Českou republiku, Polsko, Slovensko a Maďarsko (2003). IMA převzala v plném rozsahu česká pravidla. Na náklady Občanského sdružení Mažoretky, Hranice, byla přeložena do polštiny, maďarštiny a angličtiny a v r. 2004 se konalo Mistrovství Evropy v mažoretkovém sportu v Opole. Po pravidlech a soutěžním řádu vybudoval pro soutěž síť pořadatelských měst a obcí, přizval ke spolupráci odborníky z oblasti taneční, hudební a pohybové výchovy i z řad vedoucích mažoretkových skupin a vytrénoval rozhodčí. Sestavil hodnotící počítačový program, který umožnil pružně zpracovávat výsledky a tisknout diplomy a výsledkové listiny ihned po soutěži. Jeho zkušenosti a znalosti využívali pořadatelé soutěží na mezinárodní úrovni a stal se tak hlavním garantem hladkého průběhu Evropského Grand Prix a Mistrovství Evropy v mažoretkovém sportu.

Mgr. Jiří Necid se zasloužil o každoroční rozvoj a zkvalitňování soutěží. Položil základ k rozšíření soutěžních disciplín, nejen podle druhů náčiní (hůlka, třásně, mix), ale obohatil mažoretkový sport o sóloformace (sóla, dua-tria, miniformace) a dále pro diváky o líbivou disciplínu SHOW Majorettes. Kládl důraz na pečlivou přípravu všech detailů a stejný přístup požadoval také od svých spolupracovníků. Byl na první pohled přísný, velmi soustředěný na práci, ale také se rád usmíval a žertoval ve chvílích odpočinku. Chvilu, kdy spokojený hodnotil právě ukončenou soutěž, prožíval se svými kolegy zpravidla při zpáteční cestě domů, do Hranic.

Sportovní charakter soutěží postavený na principu fair play, vysokých výkonech, kráse a eleganci pohybu, na vysoké společenské úrovni a na nárocích na soutěžní prostředí se stal základem pro moderní, masový sport určený dívkám od 6 do 26 let. Soutěže v mažoretkovém sportu reagují na hlavní trendy a vlivy:

- *přirozená kreativita choreografů, trenérů a mažoretek, kterým už nestačilo klasické pojetí mažoretek jako dekorace k dechovým orchestrům*
- *životní styl a pocit mladé generace, její hudební, taneční i kostýmové zájmy a záliby*
- *pochodová i pódiová vystoupení jsou stále více obohacována prvky, tvary, choreografickým a hudebním ztvárněním zejména z tanečního sportu, moderní gymnastiky, aerobiku, akrobatického rokenrolu.*

Za zásluhy, včetně rozvoje mažoretkového sportu, mu byla v březnu 2013 udělena Cena města Hranic „in memoriam“. Cenu převzala manželka v doprovodu jejich synů.

V r. 2013 vstoupila soutěž do jubilejního 20. ročníku. K tomuto významnému jubileu založili příznivci mažoretkového sportu v zájmu jeho rozvoje, k přispění jeho mezinárodní integrace, k připojení ke sportovním zásadám mezinárodní nevládní organizaci International Federation Majorettes Sport se sídlem v Praze.¹⁶

Po smrti pana Necida nastoupila do funkce předsedkyně ČFMS Ing. Marta Pavelková. Stala se jednou z hlavních organizátorek mistrovských soutěží u nás, předává zkušenosti mladším kolegům, stará se o školení a tráví dost času na cestách. V roce 2016 získala Řád Elišky Přemyslovny, který se uděluje ženám, jež působí v oblasti charity, kultury, zdravotnictví, popřípadě se dalším způsobem zasloužily o společnost. Prezidentem IFMS se stal Ing. Josef Doležel. V letech 1996–2003 – jako ředitel Hanácké kyselky, s. r. o., – se významně zasloužil o rozkvet mažoretkového sportu. Přispěl tak k rozvoji nového moderního dívčího sportu.

3.4 Pravidla ČFMS a IFMS

ČFMS je založena na pravidlech IFMS. Pravidla jsou poměrně obsáhlá, z každé kapitoly tedy v krátkosti představím pár informací.

Soutěžní disciplíny dle druhu náčiní

- Náčiní BAT, MACE, Flag:
Jeden nebo dva kusy na mažoretku, FLAG o minimálním rozměru 40 x 50 cm, hůlka minimálně o délce 70 cm. Délka MACE od 80 do 110 cm, hmotnost od 500 do 750 g. Žádné další náčiní není povoleno.
- Náčiní POM:
Dva kusy na soutěžící.
- Náčiní SHOW:
Rekvizity, kulisy, libovolné náčiní. U choreografie povinné téma.
- Náčiní MIX:
Kombinace náčiní ve vyváženém poměru.
- Náčiní DRUM:
Jeden kus bubínku se dvěma paličkami.

Účastníci soutěže

- Skupina nejméně v počtu 8 členů, maximální počet 25 členů.
- Formace sólo, duo nebo trio, miniformace tvořena ze 4 až 7 mažoretek.
- Nesoutěžící osoby, jako jsou rozhodčí, členové organizačního týmu, hlasatelé, členové předsednictva a VIP porota.

Věkové kategorie

- Littlekadetky (přípravka) – do 7 let.
- Kadetky – 8–11 let.
- Juniorky – 12–14 let.

¹⁶ ČFMS. ČFMS - Česká federace mažoretkového sportu. *Majoretsport.cz* [online]. © 2020 [cit. 2023-03-03]. Dostupné z: <https://majoretsport.cz/cfms/>

- Seniorky – 15 a více let. U formace sólo rozděleno na seniorky mladší (15–18 let), a seniorky starší (19 a více let).
- Grandsenior – 27 a více let.
- U všech kategorií (kromě grandsenior) mohou být starší pouze o 1 rok – tedy littlekadetky mohou mít 8 let, kadetky 12, juniorky 15 a seniorky 27 let. Počet mladších ve skupině není stanoven, kromě kategorie grandsenior. Tam je stanoven maximálně jeden člen o 1 rok mladší.

Disciplíny

- Pochodové defilé

Délka trasy 100 metrů, šířka minimálně 6 metrů. Může obsahovat až 4 zatáčky nebo 4 otočky čelem vzad. Minimální čas stanoven na 2:30, maximální 3 minuty.

Pochod a pohyb vpřed – základní prvek pochodový krok. Ten musí být k rytmu a taktu hudby. Závěr defilé za cílovou čarou – viditelná závěrečná póza.

- Pódiová sestava

Plocha 12 x 12 metrů. Minimální čas choreografie 2:30 a maximum 3 minuty. Littlekadetky minimum 2 minuty, maximum 2:30. U SHOW stanoven maximální čas na 4 minuty. Malé formace mají minimální čas konce sestavy 1:15 minuty a maximální 1:30. Všechny časy jsou bez nástupu a odchodu.

Čas se přestává měřit v momentě, kdy skončí hudba a soutěžící zaujmou závěrečnou pozici (ve které se udrží cca 4 s).

Princip hodnocení

- Oblast choreografie a kompozice: hodnotí se pestrost a rozmanitost (v prvcích, ve využití prostoru, v tempu), rytmická koordinace a synchronnost, struktura choreografie, výběr hudby, celkový dojem a výraz.
- Oblast pohybová technika: technika těla a kroku, výběr a pestrost prvků, úrovně náročnosti – pohybová technika.
- Oblast práce s náčiním: výběr, pestrost a obtížnost prvků, jistota provedení, stupně (levely) práce s náčiním (level 1 – veškeré manipulace s náčiním bez rotace; level 2 – horizontální a vertikální rotace; level 3 – jednoduché rotace, výhozy, úchyty, výměna; level 4 – točení mezi prsty, obtáčení, standardní výhoz a úchyt, složité výhozy a úchyty; level 5 – výhozy s pohybem, vysoké výhozy se složitým vyhozením či úchytem, složité výhozy, složité úchyty).
- Oblast technické penalizace: nedodržení času, pády, hudba, komunikace, průběh soutěže, kostýmy.

Specifika a povinné prvky podle jednotlivých soutěžních disciplín (dle náčiní)

- Povinné prvky velké formace BAT

Kadetky: 2 jednoduché, nízké výhozy, 1x všichni, 1x podskupina (minimálně 4 členové), 1 výměna na krátkou vzdálenost mezi všemi, užití nejméně 5 různých prvků 1–3 levelu, vyváženost obou rukou.

Juniorky: 2x vysoké výhozy, 1x všichni, 1x podskupina, 1x vysoký výhoz se spinem (otočka) všichni, 1x výměna na dlouhou vzdálenost mezi všemi, užití nejméně 7 různých prvků z 1–5 levelu, vyváženost obou rukou.

Seniorky: 2 vysoké výhozy – 1x všichni, 1x podskupina, 2 vysoké výhozy se spinem (otočkou), 1x všichni, 1x podskupina, 2 výměny na dlouhou vzdálenost, 1x všechny členky, 1x podskupina, nejméně 7 různých prvků 1–5 levelu a flipy, vyváženost obou rukou.

Grandsenior: 2x výhoz jednoduchý, 3 prvky z 5. levelu, povinné prvky musí provést minimálně podskupina.

- Povinné prvky velké formace POM

Kadetky: 3x prvky floorexercise (skoky a prvky flexibility) všichni, 2x vlny provedené minimálně podskupinou, 1x obrázek minimálně podskupina.

Juniorky: 3x prvky floorexercise všichni, 1x kombinace dvou prvků v pohybu všichni, 1x zvedačka minimálně podskupina, 2 vlny provedené minimálně podskupinou, 1x obrázek vytvořený minimálně podskupinou.

Seniorky: 3x prvky floorexercise všichni, 1x kombinace tří prvků v pohybu všichni, 2x zvedačka minimálně podskupina, 2x vlna provedené minimálně podskupinou, 1x obrázek vytvořený minimálně podskupinou.

Grandsenior: 1x vlna, 1x obrázek, 1x zvedačka, 3 prvky floorexercise z 5. levelu.

Hudba k soutěžním sestavám

Sestavy musí být provedeny celé s hudebním doprovodem. Hodnotí se vhodnost hudby k věkové kategorii a disciplíně. V případě hudebního mixu musí být části správně propojeny. Hudba se nahrává do aplikace Qscore (která slouží k přihlašování soutěžících a také jako přehledná kontrola věku, zpracování výsledků...), vhodné je mít zálohu. Hudba k defilé v sudém taktu se zdůrazněným rytmem. Může být jak v orchestrálním provedení, tak i tzv. zpívaná. Hudba k pódiové sestavě není předepsána.

Kostýmy, úbor soutěžících

Kostým, účes a líčení mají být korektní ke vztahu k náčiní, věkové kategorii a charakteru hudby. Barevná škála a kombinace barev je libovolná, k vyjádření specifického tématu a charakteru hudby může být použit specifický kostým. Kostým musí zakrývat hrudník, břicho, boky a záda (možné průstřihy, tělový tyl). Sestava musí být provedena v obuvi. Vyžadována je pokrývka hlavy (čepička nebo její imitace). Třpytky nejsou povoleny.¹⁷

¹⁷ ČFMS. ČFMS - Česká federace mažoretkového sportu. *Majoretsport.cz* [online]. © 2020 [cit. 2023-03-03]. Dostupné z: <https://majoretsport.cz/mcr/mcr-pravidla/>

3.5 Mažoretky Písek, z. s.

Občanské sdružení Mažoretky Písek bylo založeno v roce 1998 Andreou Ž. a Ilonou H. Původní seskupení týmu tvořila skupina juniorek, které se nejprve snažily naučit základy mažoretkového sportu a v pozdějších letech zahájily svou prezentaci na domácí půdě různými vystoupeními. Těmi se dařilo lákat další nové svěřenkyně, což se později projevilo v plné kapacitě všech věkových kategorií od přípravky až po nejstarší juniorky. Ilona H. v roce 2004 mažoretky opustila a založila si svůj vlastní tým, zároveň se ale trenérský tým rozrostl o nové posily, konkrétně o Evu J. a Ivu K. Později dopomáhala s tvorbou choreografií také seniorka Petra J., která se tak stala součástí trenérského týmu. Do realizačního týmu patří také Dagmar Č., jež je pro tým velkou oporou a hlavou doprovodného programu na letních soustředěních.

Zároveň se v roce 2004 juniorská kategorie díky věku posunula do seniorek a také se začala psát první soutěžní sezóna pro písecké mažoretky. Na kvalifikaci MČR získaly 7. místo, na semifinále v Hořicích vybojovaly 2. místo a zasloužily se tak o postup na finále MČR, které se konalo na domácí půdě v Písku. Tam si po velkém boji s ostatními týmy vytancovaly nádherné 9. místo.

V roce 2007 se mimo velkou formaci rozhodla poprvé soutěžit v kategorii sólo BAT svěřenkyně Petra, která postoupila opět na MČR do Písku, kde získala 18. místo. V tomto roce se k soutěžím přidaly i další kategorie, kadetky a juniorky, které se i přes to, že byly nováčky, probojovaly až do semifinále skupin. Následující rok reprezentovaly mažoretky na MČR hned dvě soutěžní sóloformace BAT senior – Petra vybojovala 22. místo a Dominika se umístila na 30. místě.

Od roku 2010 se Písecké mažoretky stávaly stále úspěšnějšími, a to především díky nově nastavenému tréninkovému plánu s větším důrazem na pohybovou průpravu a projev. Ovlivněna byla především nejmladší kategorie, která byla tvárnější než starší mažoretky. Po různých úspěších se poprvé v historii mažoretky z Písku zúčastnily mistrovství Evropy, konkrétně nejmladší – kadetky. Ani odtud neodjely s prázdnou a svou soutěžní sezónu zakončily 2. místem a titulem vicemistryň Evropy pro rok 2010. Byl to pro ně první velký úspěch, zároveň ale také poslední mezi kadetkami. Následující rok totiž proběhl přestup do juniorské kategorie.

I v tomto roce přišly velké úspěchy, ale také velká neznámá a velké loučení. Přípravka se přesunula do kadetek a poprvé se ukázala na soutěžní ploše. Mažoretky z přípravky se předvedla jako velká budoucí konkurence a po první účasti na MČR jsme je mohli najít ve výsledkové listině MČR v Jaroměři zhruba uprostřed. Juniorky se mezi novými také neztratily a opět se probojovaly až na mistrovství Evropy do Chorvatska, odkud po součtu bodů odjížděly sice s velkým nadšením, ale s tzv. bramborovým umístěním. Zároveň se ale staly druhými vicemistryněmi Evropy v pochodovém defilé a z hlediska celkových výsledků druhými nejlepšími v Evropě. Pro seniorskou kategorii byl tento rok posledním. Pro soutěžní sezónu vytvořily naprosto pohlcující skladbu na téma Avatar, se kterou se staly druhými vicemistryněmi ČR v pódiové sestavě. Po součtu bodů za pochodové defilé a pódiovou sestavu jim bohužel utekl o jedno místo postup na mistrovství Evropy. To ale nic nezměnilo na tom, že to pro ně byl nejlepší rok za celou jejich kariéru. Většina seniorek patřila mezi první členky mažoretek v Písku, které se vždy postaraly o mladší svěřenkyně a předávaly jim mnoho zkušeností.

Další rok patřil mimo velkých soutěžní sestav kadetek a juniorek také malým formacím, které byly zastoupeny ve všech kategoriích – kadetky, juniorky i seniorky. V miniformaci kadetek se objevila začínající děvčata, která se seznamovala s mažoretkovým sportem. I tak se kadetky zasloužily o 3. místo v semifinále MČR. Součástí této kategorie byla také disciplína sólo, kde soutěžila Jolana. Ta se se svou choreografií probjovala po získaném 3. místě a titulu druhé vicemistryně ČR na mistrovství Evropy do Polska, kde vysoutěžila v obrovské konkurenci 6. místo. Juniorská kategorie byla také reprezentována miniformací, která po úspěšném kvalifikačním a semifinálovém kole získala na MČR v Blatné 9. místo. Trio juniorek obsadilo na MČR 3. místo a získalo titul druhých vicemistryň ČR, na ME v Polsku pak 5. místo. Z velké skupiny seniorek zůstala pouze malá formace, přičemž některé její členky soutěžily i v sólu, duu a triu. Veronika vysoutěžila v sólu nádherné 16. místo, duo seniorek pak 8. místo, trio 18. místo a miniformace 8. místo. Ale i velké formace byly úspěšné. Kadetky ukázaly, že pro ostatní jsou velkou konkurencí a staly se prvními vicemistryněmi ČR. Juniorky po neskutečném boji obsadily krásné 5. místo. Obě skupiny se také probjovaly na mistrovství Evropy do Polska a mohly dále bojovat o co nejlepší umístění. Kadetky bohužel moc velký úspěch neměly, vše ale dohnaly juniorky, které s pódiovou sestavou získaly 1. místo a titul mistryň Evropy. Po celkovém součtu nakonec odjížděly s neoblíbeným 4. místem. Pro ně to ale bylo „zlaté bramborové místo“, které velmi oslavily.

Rok 2013 byl ve znamení prvního mistrovství světa a také přestupu juniorek do královské seniorské kategorie. Kategorie kadetek „válela“ už od kvalifikačního kola, kde za sóloformaci získala Jolana 1. místo a velká skupina 2. místo. V semifinálovém kole se také dařilo a děvčata si odvážela 1. místo z velké formace a Jolana 2. místo ze sóla. Seniorky (nováčky v soutěži) získaly v obou kolech 2. místo s velkou formací. Kvalifikace malých formací dopadla následovně: sólo – Veronika 3. místo, miniformace – 1. místo, duo – Veronika a Karolína – 1. místo a trio – Petra, Nikola a Kristýna – 2. místo. V semifinále získala Veronika 5. místo, duo Veronika a Karolína 2. místo, trio Petra, Nikola a Kristýna 3. místo a miniformace 2. místo. Všechny sestavy byly opět součástí MČR, tentokrát se konalo v Karviné. Kadetky s velkou formací získaly 7. místo a Jolana se stala druhou vicemistryní ČR. Seniorky si odvezly v pochodovém defilé 1. místo a titul mistryň ČR. Po součtu bodů skončily na stříbrné příčce a staly se prvními vicemistryněmi ČR. V sóloformaci seniorek se děvčata musela popasovat s obrovskou konkurencí. Ne každý výkon byl podle představ, ale nakonec byla ve výsledkové listině zaznamenána tato umístění: Veronika 17. místo, duo Veronika a Karolína 16. místo, trio Petra, Nikola a Kristýna 19. místo, miniformace 7. místo. Na první otevřené mistrovství světa v mažoretkovém sportu, které se konalo v Praze, jela bojovat Jolana se svou sóloformací, odkud si odvezla 2. místo a první vicemistryní světa. Seniorky ve velké formaci dosáhly skvělého úspěchu – staly se druhými vicemistryněmi světa v pochodovém defilé. Tento rok byl tedy dalším úspěšným rokem.

V roce 2014 reprezentovaly „B“ kategorii kadetek (začátečníci) Adéla se sólem POM a Zuzana se sólem BAT. Pro obě to byla první zkušenost, ale vedly si náramně. Adéla získala v kvalifikaci 1. místo a Zuzana 2. místo. Jolana, která přestoupila se svým týmem do juniorek, zahájila soutěž ve vyšší kategorii 2. místem a skupina také. Seniorky se tento rok pustily v novém složení do dua BAT – Tereza a Pavlína –, které stejně jako velká formace získaly 1. místo. V juniorské kategorii se mažoretky staly prvními vicemistryněmi ČR a seniorky mistryněmi republiky. Sóloformace dopadly následovně: junior sólo BAT 3. místo, duo senior BAT 4. místo, sólo kadet BAT 32. místo (ze 43)

a sólo kadet POM 6. místo. Vrcholem sezóny bylo opět mistrovství světa v Praze, které se výsledkově obzvlášť vydařilo. Celkem mažoretky do Písku přivezly tři zlaté medaile, jednu stříbrnou a dvě bronzové medaile, kromě toho ještě jednu bramborovou medaili.

Rok 2015 zahájily obě velké formace zlatou medailí. Dařilo se také sóloformacím: sólo junior, duo junior a mini junior získaly 2. místo, druhé sólo junior 4. místo, duo senior 1. místo. Krásných výsledků písecké mažoretky dosáhly i v semifinále ve Stochově, kam jely bojovat malé formace: sólo juniorky získaly 2. a 6. místo, duo juniorky 2. místo, miniformace juniorky 1. místo a seniorky duo 1. místo. Velké formace získaly postup až na MČR, opět do Karviné, kam se díky semifinálovým výsledkům probojovaly také sóloformace. Na první stupínek se postavilo duo seniorek Tereza a Pavlína, na druhý stupínek sólistka Jolana a také duo juniorek Jolana a Adéla. Těsně pod stupínek vítězů se umístila miniformace a krásného výsledku po sólové premiéře dosáhla i Kateřina se svým 14. místem. O takzvané zlaté žně se postaraly velké formace juniorek a seniorek na srpnovém mistrovství světa: 6x mistryně světa, 2x první vicemistryně světa a také mistryně světa absolutně.

Psal se rok 2016 a Občanské sdružení Mažoretky Písek se vzhledem k legislativnímu nařízení mění na Mažoretky Písek, zapsaný spolek. V tomto roce soutěžily naposled seniorky. V juniorské kategorii reprezentovaly tým dvě svěřenkyně v sólech BAT, a to Jolana a Rebeka, a Adéla se sólem POM. Jolana patřila již mezi zkušené, ale ani Rebeka nezaostávala. Na prvním, kvalifikačním kole, patřilo 1. místo Jolaně a Rebeka obsadila 3. místo. Adéla patřila mezi nejlepší trojku kvalifikace. Nejvyšším ohodnocením pokračovala Jolana i na mistrovství České republiky, Rebeka se dokázala probojovat do nejlepší desítky. Adéla se svou POM formací obsadila krásné 16. místo. Sólové zastoupení bylo i v nejstarší kategorii, kde soutěžila Tereza. Ta v kvalifikaci získala 1. místo a ve finále MČR krásné 16. místo z 28 soutěžících. Velká skupina seniorek na kvalifikaci ve Stochově brala zlato v obou disciplínách, v defilé i pódiové sestavě. Ani boj na mistrovství republiky se neobešel bez úspěchu – staly se mistryněmi ČR v pochodovém defilé a skončily na 4. místě v pódiových sestavách. Velmi dojemný konec mažoretkového života přineslo mistrovství světa v Praze. Seniorky po pečlivé přípravě obhájily titul mistryň světa v pochodovém defilé a poprvé získaly i mistrovský titul v pódiové choreografii. Při hymně tekly slzy, tentokrát naposledy. Tento rok šla skupina seniorek do neznámého – do disciplíny SHOW. Pro všechny bylo velkým překvapením, jak moc se nejen porotě, ale i divákům choreografie líbila. Byla ohodnocena těmi nejvyššími body, pokud bereme v potaz všechny soutěže, které seniorky se SHOW absolvovaly. Braly tedy vše – mistryně kvalifikačního kola, mistryně ČR a mistryně světa. Seniorky se tak díky sestavě s názvem „Věčný souboj“ staly trojnásobnými mistryněmi světa pro rok 2016. Třešničkou na dortu pak byla výhra absolutního mistra světa, kterou opravdu nikdo nečekal.

Rok 2017 byl novým začátkem. Přípravka je jedinou kategorií, jež reprezentuje Mažoretky Písek. Děvčata se dokázala zařadit mezi zkušené soutěžící a na kvalifikačním kole brala 2. místo. Na prvním finále MČR v mažoretkovém sportu bojovalo dohromady 12 skupin. Děvčata udělala všem neskutečnou radost, protože se objevila v TOP 6, nechaly tak za sebou dalších 6 soutěžních skupin.

V roce 2018 se trenérský tým rozhodl začít s přípravkou na nepostupových soutěžích, na kterých se více „zajedou“. Na soutěži „Taneční skupina roku“ díky své

roztomilé sestavě vyhrály, následující dvě soutěže pak získaly stříbrné medaile a sezónu zakončily čtvrtým místem.

V roce 2019 se z přípravy staly kadetky a ty se o dost zkušenější vrátily do postupových soutěží. Soutěžily v disciplíně classic, která je o něco málo jednodušší v prvcích. Soutěžní sezónu zahájily na kvalifikaci v Nové Pace, kde s BAT classic defilé získaly 1. místo a BAT classic podio 2. místo. Získaly tak postup na MČR do Ostravy, kde vyhrály a staly se tak mistryněmi ČR v disciplíně BAT classic.

Po covidové pauze se konečně v roce 2021 vidí písecké mažoretky na startovních listinách. O úspěchy se pokoušely se sóloformacemi. V kadetkách startovala Terezie a miniformace. V juniorkách startovala miniformace. Na stupně vítězů dosáhla Terezie (1. místo) a miniformace kadetek (2. místo), juniorská miniformace skončila těsně „pod bednou“. I tento rok se mažoretky zúčastnily MČR, opět v Ostravě, odkud si odvezly nejen spoustu nových zkušeností, ale především hezká umístění: Terezie 13. místo, mini kadet 4. místo a mini junior 9. místo. Terezie navíc získala postup na světový pohár, kde jí těsně uniklo 3. místo.

V roce 2022 bojovaly písecké mažoretky na kvalifikaci v Radotíně o cenné kovy a postupy do dalších kol. Terezie si se svou sestavou vytančila 1. místo, duo kadet a miniformace brala stříbro. Juniorská sólistka Gabriela při své premiéře získala 4. místo, duo junior 1. místo a juni mini 3. místo. MČR se tentokrát uskutečnilo v Chotěboři. Sólo kadetky po výpadku sestavy získaly 12. místo, duo kadetky bramborovou medaili, výkon miniformace kadetek byl oceněn 8. místem. Duo juniorek skončilo v půlce startovních výsledků na 11. místě, miniformace brala 13. místo. Po dlouhém čekání a vzpomínkách na nádherný rok 2016 se děvčata opět ukázala na mistrovství světa. Velkého klání se zúčastnily kadetky se svým duem a miniformací. Na svou první účast si vedly velice dobře: duo získalo 5. místo a miniformace 8. místo. Děvčata si odvezla nejen dva malé poháry a diplomy, ale hlavně nové zkušenosti.

V roce 2023 bude po dlouhé době zastoupena kategorie miniformace littlekadet. Po 8 letech bude soutěžit velká formace v disciplíně BAT juniorky defilé a BAT juniorky podio. Vidět je budeme moct také v soloformacích, které statečně zastupují dvě dívky, Terezie a Gabriela. Zastoupení bude také v disciplínách duo junior a mini junior. Soutěžní sezónu děvčata zahájila dvěma zlatými medailemi, jednou stříbrnou a jednou bramborovou medaili. Do dalších kol jim budeme všichni držet pěsti, ať mají co nejvíc štěstí.

Mimo skvělé výkony v soutěžích mažoretky z Písku předváděly a stále předvádějí ty nejlepší výkony i na domácí půdě. V roce 2007 se prvně konala akce zvaná „Mažoretky doma“, kde všechny formace ukázaly, co umí a s čím soutěží. Publiku se ukázala také rodičovská skupina, která si říkala „Revival“. Svým vystoupením diváky rozesmála a zpestřila celý program. V dalších osmi ročnících populární akce se ukázaly nejen pořadatelky mažoretky, ale i řada hostů. Pokaždé na ně zavítaly stovky návštěvníků, kteří vystupující podporovali nejen potleskem. Pozvánky dostávaly na mnoho akcí v kulturním domě v Písku, na městské slavnosti, oslavy Dne tance, zatančily také na trávníku Zemského hřebčince Písek, na hasičských soutěžích, na plesech v nedaleké Putimi, na sportovním plese nebo v hotelích. Další velkou akcí, které jsou mažoretky součástí, je mikulášská nadílka, kde předvádějí velkou show společně s čerty, andělem a Mikulášem.

Své sestavy jely ukázat do hlavního města, ale také za hranice ČR. Již první seniorky reprezentovaly město například v Hannoveru, Zadaru, Kukljice nebo v bavorském Bayreuthu. Dlouhodobě spolupracovaly s TCS Louisiana, se kterými tvořily společné choreografie. Poprvé za hranice se podívaly „nové“ seniorky v roce 2014, když navštívily partnerské město Deggendorf. Kromě svých soutěžních sestav zatančily také společnou se členem TCS Louisiana.

V roce 2008 se podílely také na zápisu do České knihy rekordů. Na městské slavnosti „Dotkni se Písku“ tanečníci z Tanečního centra Z.I.P., z TCS Louisiana, členky spolku Mažoretky Písek a další skupiny nacvičili choreografii, ve které nastoupilo neuvěřitelných 289 účastníků. Velké náměstí se tak stalo velkým pódiem.

A kde vůbec vznikají tak skvělé choreografie? Mažoretky trénují na základní škole Jana Husa v Písku. Mají zde k dispozici velkou tělocvičnu, kde mohou nacvičovat jak pódiovou sestavu, tak defilé. Tráví zde své úterní, středeční a čtvrteční odpoledne. Úterý a čtvrtek nyní patří juniorkám, středa přípravce. Pokud je třeba, tělocvična je k dispozici i o víkendu. Mažoretky také jezdí na soustředění.

4 Cíle a výzkumné otázky

4.1 Cíl výzkumu

Získat názory na mažoretkový sport od sportovkyň, a to se zaměřením na jejich prožívání a zkušenosti.

4.2 Výzkumné otázky

1. Jak dívky prožívají mažoretkový sport?
2. Jak ovlivňuje jednotlivce členství v mažoretkovém sportu?
3. Jaké zkušenosti lze získat díky mažoretkového sportu?

4.3 Metodika práce

Praktická část mé bakalářské práce byla prováděna kvalitativním výzkumným šetřením. Jako metodu sběru dat jsem zvolila rozhovory, konkrétně polostrukturované.

Kvalitativní výzkum

„Kvalitativní výzkum je proces hledání porozumění založený na různých metodologických tradicích zkoumání daného sociálního nebo lidského problému. Výzkumník vytváří komplexní, holistický obraz, analyzuje různé typy textů, informuje o názorech účastníků výzkumu a provádí zkoumání v přirozených podmínkách.“¹⁸

„Kvalitativní výzkumník vybírá na začátku výzkumné téma a určí základní výzkumné otázky, které se mohou v průběhu výzkumu doplňovat nebo modifikovat. Z tohoto důvodu se tento typ výzkumu považuje za pružný.“¹⁹

Polostrukturované rozhovory

„Tento typ rozhovorů má předem daný soubor témat a volně přidružených otázek, ale jejich pořadí, volba slov a formulace může být pozměněna, případně může být něco doovšvětleno. Konkrétní otázky, které se zdají tazateli nevhodné, mohou být dokonce i vynechány; jiné naopak mohou být přidány. Polostrukturované rozhovory jsou flexibilnější a volnější než strukturované, ale jsou organizovanější a systematictější než nestrukturované rozhovory.“²⁰

4.4 Popis a průběh výzkumu

Pro mé respondentky jsem si připravila celkem 18 otázek, na které měly možnost odpovědět přesně tak, jak to cítily a uznaly za vhodné.

Otázky jsem si roztřídila do oblastí, které se k nim tematicky vztahují. Objevují se zde tyto oblasti: základní oblast, obecná oblast, osobní rozvoj, oblast náročnosti, kolektiv a oblast závěrečného hodnocení.

Na rozhovor jsem se s aktivními, ale i bývalými členkami sešla na ZŠ Jana Husa v Písku, kde probíhají tréninky. Nejprve jsem se věnovala aktivním členkám, které mi trenérka průběžně posílala, a poté probíhaly rozhovory s bývalými členkami. Po celou dobu rozhovorů panovala skvělá atmosféra, i když mladší děvčata pociťovala mírnou

¹⁸ HENDL, J. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*, s. 50.

¹⁹ Tamtéž, s. 50.

²⁰ WILDEMUTH, B. M. *Applications of social research methods to questions in information and library science*, s. 249.

nervozitu a strach z neznámého. Doplnující otázky nebyly potřeba, většina respondentek totiž odpovídala velmi obsáhle.

4.5 Charakteristika výzkumného souboru

Vybranými respondentkami byly bývalé a nynější členky Mažoretek Písek. U bývalých členek šlo výhradně o dívky ve věku 21–24 let, u aktivních členek 11–13 let.

4.6 Respondentky

1. Kateřina: Kačka je tichá, klidná a usměvavá dívka. Je jí 22 let a mažoretky dělala od 8 let. Bydlí od malička v Písku, kde také navštěvovala střední školu – Obchodní akademii a jazykovou školu. Dál pokračovala studiem na Ekonomické fakultě Jihočeské univerzity, kterou dokončila bakalářským titulem. Nastoupila na navazující studium, ale rozhodla se studium ukončit a najít si práci. Zatím pracuje brigádně v hračkárně.
2. Natálie: Naty je 24 let. Je hodně komunikativní, výrazná a cílevědomá. Do mažoretkového sportu se přidala v 7 letech. V době, kdy byla aktivní mažoretkou, bydlela v Protivíně, nyní ale bydlí v Písku. Vystudovala francouzské gymnázium a poté vysokou školu v oboru porodní asistence na Zdravotně sociální fakultě Jihočeské univerzity. Momentálně pracuje už rok a půl na porodním sále v Písku.
3. Adéla: Áďa je velmi chytrá, přirozená, pravdomluvná a sebevědomá. Je jí 23 let. Mažoretkovému sportu se věnovala od 3 let. Studovala osmileté gymnázium a po složení maturitní zkoušky byla přijata na obory ukrajinistika a bohemistika na Filosofické fakultě univerzity Karlovy. V současné době studuje první ročník magisterského studia oborů ukrajinistika a komparatistika, pracuje v antikvariátu Knihobot a příležitostně jako překladatelka z ukrajinštiny do češtiny. Aktivně se zabývá skautskou činností a hůlku nedávno vystřídala za meče, šavle a kordy.
4. Gabriela: Gabča je 13letá slečna, která je přátelská, nápomocná a svědomitá. Mažoretkám se věnuje zhruba od 6 let. Bydlí v Předoticích a dojíždí do školy do Písku. Mimo mažoretek se věnovala také fotbalu, mažoretky si ale zamilovala.
5. Terezie: Terka na první pohled vypadá jako malá slečna, ale jakmile začne mluvit, strčila by do kapsy i mnohé dospělé. Je jí 11 let. Je moc šikovná, snaživá a veselá. Bydlí nedaleko Písku, kam dojíždí na základní školu a také na mažoretky. S rodiči a bratrem ráda cestuje a doufá, že díky mažoretkám pozná nejen další místa Evropy, ale i světa.
6. Barbora: Barča je velmi snaživá slečna, která dělá obrovské pokroky. Je usměvavá, milá a přátelská. Na mažoretky chodí od 11 let. Bydlí v Písku a navštěvuje zde základní školu Jana Husa, kde probíhají i tréninky s mažoretkami. Věnuje se také jezdeckví pod jezdeckým klubem Semice.

5 Výsledky

Zvolené tematické okruhy, pokud bude třeba, se budu snažit popsat svými slovy, popřípadě použiji citace z literatury a internetových zdrojů.

V první, **základní oblasti**, jsem od respondentek zjišťovala, jak dlouho se mažoretkovému sportu věnují nebo věnovaly a jaký počet hodin týdně trénovaly. Tyto otázky jsem zvolila do základní oblasti proto, abych se v první řadě dozvěděla, jak zkušené dívky mi na otázky odpovídaly.

Jak dlouho si mažoretky dělala nebo pořád děláš?

„Mažoretky jsem dělala 7 let.“ (Kateřina)

„Myslím, že jsem je začala dělat cca v 7 letech a poslední soutěžní sezóna byla, když mi bylo 18 let. Takže 11 let. Ale jen odhaduji, začátek si úplně nepamatuju.“ (Natálie)

„Mažoretkovému sportu jsem se věnovala zhruba 13 let, dále 3 roky jako trenérka skupiny kadetek.“ (Adéla)

„Mažoretky dělám už skoro 7 let.“ (Gabriela)

„Řekla bych, že 8 let.“ (Terezie)

„Mažoretky dělám teprve rok.“ (Barbora)

Více jak 5 dotazovaných odpovědělo, že se věnují/věnovaly sportu více než 7 let. Dá se tedy říct, že jsem získala odpovědi od velmi zkušených mažoretek.

Kolik hodin týdně ses věnovala mažoretkám?

„Měly jsme tréninky 2x týdně po 2 hodinách, ale dost často jsem se tomu věnovala i ve svém volném čase doma, ať už v pokojíku, nebo na zahradě. Hlavně v mladším věku jsem měla hůlku v ruce skoro denně, s věkem už samozřejmě tolik ne.“ (Natálie)

„Tréninky máme každé úterý a čtvrtek, 1,5–2 hodiny. Když je třeba, máme trénink i v sobotu, taky nějak 2 hodiny. Trénuju hodně i doma.“ (Gabriela)

„Asi tak 3x až 4x do týdne, přibližně 1,5 hodiny.“ (Barbora)

Odpovědi jsou téměř shodné, a to tak, že všechny se (mimo domácí trénink), věnovaly mažoretkám dvakrát týdně.

Druhá oblast je tzv. **obecná**.

Omezovala jsi kvůli tomuto sportu svůj volný čas, případně školu/vzdělávání?

„Neřekla bych omezovala, školu jsem zvládala úplně bez problémů a myslím, že kdyby nějaký problém ve škole byl, mamka by mi nedovolila to kvůli mažoretkám zanedbat. Volný čas tím také omezený nebyl – pro mě to bylo nejlepší využití mého volného času.“ (Natálie)

„Kvůli mažoretkám jsem se musela v mladším věku vzdát výuky na ZUŠ a občas jsem kvůli tréninkům navíc vynechávala jiné kroužky.“ (Adéla)

„Svůj volný čas kvůli mažoretkám určitě neomezuju. Školu občas jo.“ (Barbora)

Třetí v pořadí je oblast nazvaná **osobní rozvoj**. Jinými slovy jej můžeme popsat jako seberozvoj, osobní rozvoj či sebezdokonalování. Je to velmi široký pojem, do něhož můžeme zahrnout spoustu činností. Jde o proces osobního růstu, který nikdy nekončí. Je to soubor aktivit či znalostí, jejichž využíváním si zlepšujeme život. Posouváme si hranici toho, co považujeme za možné a realizovatelné.

Pomohl ti k něčemu mažoretkový sport? (Například sebevědomí, pocit, že někam patříš, lepší výstup před lidmi apod.)

„Mažoretkovým sportem jsem si vybudovala fyzickou a nějakou taneční a baletní přípravu. Mimo jiné mě naučil lépe zvládat stres a trému, která nastávala před soutěžemi a důležitými vystoupeními. I v pozdějším věku, kdy jsem už tento sport nedělala, jsem zjistila, že lépe zvládám stres například ve škole před testy a zkouškami než moje okolí (nebo například na mém maturitním plese před přetancením, moje spolužačky měly velkou trému, já sice taky, ale byla jsem na tyto „motýly v břiše“ zvyklá, takže jsem celou situaci zvládla lépe).“ (Kateřina)

„Myslím si, že pomohl, dost jsem se v kolektivu osamostatnila od rodičů a naučila se lépe fungovat v „dospělém“ světě. Měly jsme moc fajn kolektiv, takže určitě jsem se naučila lepší komunikaci, naslouchání, možná i empatii. Mimo to mi to taky určitě pomohlo po fyzické stránce. Měla jsem skvělou kondici, vytrvalost, držení těla apod.“ (Natálie)

„Ano, pohybová příprava se mi hodí v rozličných životních situacích, smysl pro disciplínu a fungování v kolektivu nadále využívám jako skautská vedoucí.“ (Adéla)

Bylo pro tebe toto prostředí bezpečné? (Bezpečné prostředí = být přijímán, cítit se tam dobře.)

„V tom věku to bylo jedno z nejbezpečnějších míst, kam jsem se ráda pokaždé vracela.“ (Natálie)

„V mladším věku bylo pro mě složité ve skupině obstát kvůli tělesným proporcím a nepříliš dobrým schopnostem se socializovat, později se tyto velké rozdíly částečně ztratily a cítila jsem se více přijímána.“ (Adéla)

„Ano. Máme skvělý kolektiv, který dopomáhá k tomu, že se tu cítím dobře.“ (Barbora)

Pro všechny dotazované bylo prostředí v mažoretkovém sportu bezpečné a nikdo se necítil odstrčený nebo nechtěný.

Bavil tě tento sport od začátku? Co tě k němu přivedlo?

„K mažoretkám mě přivedla kamarádka ze školy. Já jsem dělala do svých 8 let aerobik, jenže jsem na delší dobu onemocněla a několik měsíců jsem nemohla vůbec sportovat, tudíž jsem vypadla z režimu, a také jsem se odcizila od holek z aerobiku, proto pro mě nový začátek někde jinde a u něčeho jiného byl velice dobrý nápad. Mažoretky mě začaly bavit hned od prvního tréninku.“ (Kateřina)

„Úplně od začátku asi ne. Moc mi to nešlo, přišla jsem do kolektivu, který už spolu třeba 3 roky nějak fungoval, takže i samotné začlenění chvíli trvalo. Ale to se rychle změnilo a já se v tom našla. A co mě k tomu přivedlo? Před mažoretkama jsem chodila na tancování v páru, ale žádný kluk u toho moc dlouho nevydržel. Mamka tak hledala alternativu nějakého tance a shodou okolností sěgra jednoho z tech tanečníků právě mažoretky dělala – a už to bylo.“ (Natálie)

„K mažoretkám mě přivedl TikTok. Prohlížela jsem ho a narazila jsem na Veroniku Simonovou, která mažoretky dělá. Zalíbilo se mi to, tak jsem se rozhodla to taky zkusit. Mažoretky dělám krátce, takže ano, zatím mě baví.“ (Barbora)

Pouze jedna z dotazovaných zmínila, že od začátku ji mažoretky nebavily. Našla si k nim ale cestu a tento sport ji přirostl k srdci a nechtěla se ho vzdát.

Jak jsi snášela neúspěch? Jak ses s ním vypořádala?

„Nechci znít namyšleně, ale naše skupina asi nějaký velký neúspěch nezažila. Nevybavuji si například, že bychom nepostoupili v nějaké soutěži, například na mistrovství světa. Samozřejmě, dílčí neúspěchy byly, třeba s menší skupinou, kdy se nám tolik nedařilo, nebo někdy nám to nevyšlo a umístily jsme se na nižších příčkách, než bychom chtěly, ale vyloženě velký neúspěch nevnímám. Důležitou roli si myslím sehrál i přístup trenérek. U ostatních týmů jsem pozorovala, že ihned po předvedení soutěžního vystoupení dostaly od trenérek vynadáno a bylo jim vyčteno, co všechno udělaly špatně. U nás si myslím, že i když se nám vystoupení tolik nepodařilo, přišla slova podpory, a spíše později v klidu na tréninku jsme si probraly, co bylo špatně a co udělat, aby to příště bylo lepší.“ (Kateřina)

„Soutěžní neúspěchy jsem snášela mnohem lépe než osobní neúspěchy v rámci tréninků (tzn. pomalejší učení než u ostatních atd.).“ (Adéla)

„Vždycky, když je něco špatně, vím, že se to příště zlepší. Víím, jakých chyb jsem se já nebo holky dopustily, dáváme si teda potom pozor, aby k tomu nedošlo znova. Hodně pomáhá taky trénink částí, které nám zrovna úplně nejdou.“ (Gabriela)

„Vždycky na začátku je to docela těžký, ale řeknu si, že se to prostě občas stane. Taky mi v tom hodně pomůžou rodiče.“ (Terezie)

Otázka velmi individuální, ale každá z mažoretek má nějaký způsob, jak se dokáže ona sama, nebo její tým, vyrovnat s neúspěchem.

Další oblast jsem nazvala **oblast náročnosti**. Ačkoli se to nezdá, mažoretkový sport je velmi náročný. Mnozí si stále myslí, že mažoretky jsou jen o pochodování a secvičení různých tvarů. Mažoretky sice nemůžeme srovnávat s dalším estetickým sportem, jako je například gymnastika, ale pokud tým chce, aby byly vidět výsledky, je třeba i neskutečná dřina. Respondentky se v této oblasti snažily přiblížit jejich pohled na náročnost mažoretkového sportu.

Jak moc náročné byly nebo jsou tréninky?

„Občas byly tréninky náročné, hlavně před začátkem sezóny, kdy se ladily detaily a bylo vícero sestav. Občas se mi na trénink opravdu nechtělo a ten trénink velice bolel, ale většinou převažovala radost.“ (Kateřina)

„Někdy více náročné, někdy méně. Samozřejmě ve starším věku to bylo náročnější, protože s věkem roste obtížnost i nároky na výkon a člověk chce být nejlepší, ale nijak si nevzpomínám, že by mě nějak extrémně bolelo tělo. Byla jsem na to zvyklá a naopak bez toho moje tělo strádalo.“ (Natálie)

„Některé typy tréninků pro mě byly snadnější, byly to typicky tréninky zaměřené na balet, flexibilitu a gymnastiku. Nejnáročnější pro mě byly tréninky zaměřené na techniku práce s hůlkou, kde jsem často zaostávala, čímž byly v důsledku náročné spíše psychicky.“ (Adéla)

„Jsou náročné, ale dobré. Je to určitě lepší k úspěchu, když hodně makáme.“ (Gabriela)

Žádná z respondentek neuvedla, že by její trénink byl lehký.

Cítila jsi nebo cítíš lepší fyzickou zdatnost?

„Určitě. V době aktivního působení jako mažoretky jsem cítila velice dobrou fyzickou. Nyní, po několika letech, je to trochu horší, ale furt si myslím, že mi základy fyzické zdatnosti zůstaly.“ (Kateřina)

„Určitě, hodně. Máme sestavy, které mají až 3 minuty a jedeme je v kuse, takže fyzická náročnost je určitě znát.“ (Gabriela)

Všechny mažoretky pocítují/pocítovaly lepší fyzickou zdatnost.

Je třeba trénink i mimo tělocvičnu?

„V létě je skvělá příležitost trénovat venku. Ale důležitý je i trénink doma, jelikož tréninky dvakrát týdně v tělocvičně si myslím že nestačí k dostatečnému natrénování náročnějších prvků. Tam se spíše trénuje souhra celého týmu, dělá se choreografie a ladí se celkový dojem, ale každý jedinec by se měl doma soustředit sám na sebe a na to, aby odvedl nejlepší práci v celé choreografii. Pak může skupina dosahovat krásných výsledků.“ (Kateřina)

„Je potřeba trénovat i doma, když se chceme zlepšovat. Bez toho by to vlastně ani nešlo, protože na trénincích tvoříme z velké části sestavy. A když víme, že nám něco nejde, musíme se na to zaměřit i doma.“ (Gabriela)

„Pokud chci být dobrá, musím trénovat i doma.“ (Terezie)

Kolektiv. Takový název nese další oblast. Už u některých předcházejících otázek vyplynulo, že kolektiv hraje velkou roli. A nemusí to být jen u mažoretek, ale i na dalších místech, kde se setkávají děti, mládež, ale i dospělí. Kolektiv je skupina lidí, kde panuje především přátelská atmosféra. Vztahy ve skupině mohou být však různé. Mohou přicházet i konflikty, které mohou kolektiv zpevnit.

Jaké jsi měla nebo máš vztahy s trenéry a ostatními?

„Vztahy si myslím, že byly dobré. Je samozřejmé, že si nikdy nesesedne každý s každým, ale nepocítovala jsem nějaké větší nesympatie ani mezi námi členkami, ani mezi trenérkami.“ (Kateřina)

„Já říkám, že je to moje druhá rodina. Dovolím si říct, že mě trenérky měly vždycky rády a náš vztah byl krásný. To, co mě naučily ony, si dodnes nesu ve svém životě. Nebylo to totiž jen o tom sportu, ale taky o mezilidských vztazích a hodnotách. Možná to mě na tom bavilo víc, než ten mažoretkový sport. To přátelství, ta láska, která tam byla a pořád je. Samozřejmě se s nimi nevidám tak často, ale vždy je ráda uvidím a popovídám si s nimi o našich životech.“ (Natálie)

„S trenérkami mám moc dobrý vztah. S holkami taky, i když se občas pohádáme.“ (Terezie)

Žádná z odpovědí nenaznačuje záporné vztahy v týmu.

Dají se vybudovat vztahy i s ostatními týmy?

„Určitě dají, i přes tu rivalitu, kterou člověk v sobě má, jsme mimo pódium byly kamarádky. Některé holky za sebou i dojížděly xx kilometrů, aby se viděly, dopisovaly si apod., já si v jiném týmu nikdy žádnou „velkou“ kamarádku nenašla, ale dost jsme vycházely.“ (Natálie)

„To je velmi komplexní otázka, ale nejčastější motivace ke sprátení týmů jsou trenéři. Pokud mezi sebou mají již vybudované vztahy, vznikají často přátelské vztahy i mezi mažoretkami.“ (Adéla)

„Ano, dají. Hodně kamarádíme s týmem z Blatné. V zimě máme společný projekt na mikulášskou show a občas jezdíme na stejné semináře.“ (Gabriela)

„Ano, určitě. Na soutěžích chodíme na společné vyhlášení výsledků a občas se stane, že jsme v kroužku i s jiným týmem. Celkově se navzájem podporujeme a fandíme si.“ (Terezie)

Všechny dotazované mají stejný názor na vytváření vztahů mimo svůj tým.

Poslední oblastí je **oblast závěrečného hodnocení**, kde děvčata nejen popisují úspěchy, ale také uvádí motivaci pro ostatní dívky.

Chtěla jsi někdy skončit? Pokud ano, z jakého důvodu? (Například kolektiv, škola, zdravotní problémy.)

„Nechtěla jsem skončit nikdy, občas měl člověk náladu, že ho třeba jeden trénink nebavil nebo ho někdo/něco naštvalo, ale v životě jsem nechtěla, aby to skončilo. Ani v těch 18, kdy jsme se s tím společně rozloučily.“ (Natálie)

„Chtěla, asi v 8 letech. Přišlo mi, že už mi to nejde, Snažila jsem se teda do toho dát ještě víc a viděla jsem, že se zlepšuji.“ (Terezie)

Jaký byl nebo je tvůj největší úspěch v mažoretkovém sportu?

„Největší úspěch byla výhra na mistrovství světa. Ale pro mě osobně byly i velké úspěchy, že jsme se s mažoretkami mohly zúčastnit zajímavých akcí (například mikulášské show) nebo vystupovat na místech, kam bych se jen tak nedostala.“ (Kateřina)

„Jako největší úspěch vnímám to, jakého to ze mě vychovalo člověka. To je za mě největší hodnota, kterou mi tenhle sport dal. Pokud se budeme bavit o sportovních úspěších, tak jsme se staly několikanásobné mistryněmi Evropy i světa.“ (Natálie)

„To, že jsem dostala sólo, to je pro mě asi nejvíc. A tak celkově všechno – jsem ráda, že tady můžu být.“ (Terezie)

Respondentky popsaly jak hmotné, tak nehmotné úspěchy.

Jak hodnotíš posun mažoretkového sportu?

„Je to pro mě stále jeden z nejdynamičtěji vyvíjejících se sportů, kde je progres znatelný každým rokem. Negativně hodnotím rozkol mezinárodních organizací a postupné drobení a snižování konkurence v rámci jednotlivých soutěží.“ (Adéla)

„Zatím nemůžu posoudit. Líbí se mi ale, kam mažoretky směřují – například živé vysílání z mistrovství světa na ČT Sport.“ (Barbora)

Co bys vzkázala dívkám, které s mažoretkami začínají?

„Mažoretky jsou krásným a elegantním sportem, kde se dají skloubit fyzicky náročné prvky s půvabnými tanečními prvky. Dívkám bych vzkázala, aby i přes prvotní neúspěchy neházely flintu do žita (nebo spíše hůlku z okna). Aby přetrpěly i spoustu modřin, obouchaných kolen a zvrnutých kotníků. S mažoretkami se dají zažít opravdu krásné chvíle, přinesou vám kamarády i do zbytku života, poznáte zajímavá místa a zažijete věci, na které budete vzpomínat celý život. Hlavně ať dělají tento sport s láskou.“ (Kateřina)

„Ať si to užijí! Za mě je to nejhezčí zkušenost, co jsem ve svém životě měla! I když je to dřina a bolí to, tak to za to stojí.“ (Natálie)

„I když je mažoretkový sport řazen mezi sporty estetické, neznamená to, že je jen pro konvenčně atraktivní osoby, důležitá je píle a vytrvalost, ne váha a výška.“ (Adéla)

„Ať hodně trénují, protože za dřinou vždy stojí úspěch. Nesmí také zapomenout na to, že mají kolem sebe spoustu lidí, kteří jim mohou pomoci (například my, zkušenější).“ (Gabriela)

„Ať se snaží. Na začátku to je vždycky takové, že se bojí, že to nezvládnou nebo to nepůjde. Když ale mají kolem sebe dobrý kolektiv, co je podpoří, je to to nejlepší, co můžou mít.“ (Terezie)

„Ať se toho vůbec nebojí, a když to chtějí dělat, ať do toho stoprocentně jdou.“ (Barbora)

U každé odpovědi je cítit neuvěřitelná spousta podpory a motivace nejen pro potencionální uchazečky, nováčky, ale i pro zkušené.

Diskuse

Hlavní cíl mého výzkumu spočíval v tom, abych získala názory od dívek, které se věnují nebo se ještě nedávno věnovaly mažoretkovému sportu, a to se zaměřením na jejich prožívání a zkušenosti. Díky rozhovorům jsem zjistila, že tato volnočasová aktivita nějakým způsobem působí na všechny dotazované.

V obecné oblasti jsem se dozvěděla, že dívky, které jsou nebo byly součástí mažoretkového sportu, žádným způsobem neomezují svůj volný čas kvůli tomuto sportovnímu odvětví. Co se týče školy, objevily se i takové případy, kdy k omezení docházelo. To mohu ze své zkušenosti potvrdit. Nepatřila jsem mezi úplně nejlepší žáky, a to hlavně v období, kdy jsem měla více sestav. Minimálně čtyři dny v týdnu jsem trávila na tréninku a příprava do školy šla stranou. Roli zde asi hrálo také to, že některé předměty mi opravdu nešly a nerozuměla jsem učivu. V této oblasti se mi líbilo, že i když má přesně půlka mých respondentek rozvedené rodiče, podporují je obě strany. Občas se totiž může stát, a znám takový případ, že po rozvodu rodičů přijde z jedné strany nezám.

U třetí oblasti zvané osobní rozvoj se objevily dvě více individuálnější otázky, konkrétně otázka č. 5 („Pomohl ti k něčemu mažoretkový sport?“) a otázka č. 8 („Jak jsi snášela/snášíš neúspěch? Jak se s ním vypořádáš?“). Dostala jsem na ně spoustu zajímavých odpovědí. Opět je zde vidět rozdíl mezi staršími a mladšími dívkami, a to hlavně u otázky č. 5. Svě zkušenosti z mažoretek mají možnost pozorovat i nyní, v dospělém životě, a ve všech třech případech se alespoň něco objevuje – lepší zvládání stresu a trémy, osamostatnění, lepší komunikace, naslouchání, smysl pro disciplínu a fungování v kolektivu. To jsou ve zkratce věci, které vnímají „exmažoretky“ jako přínos do života. S tímto mohu jen souhlasit a potvrdit, protože sama vnímám, že jsem se i já v těchto oblastech posunula. U aktivních členek zatím dominuje lepší vystupování před lidmi. U druhé, individuálnější otázky, si netroufám nic vytknout, protože se jedná opravdu o tu určitou osobu a její vyrovnání se s něčím. Z mého pohledu bych jen potvrdila velké úspěchy naší skupiny, které nás doprovázely už od nejmladší kategorie. Samozřejmě ne vždy jsme stály na stupních vítězů, musím ale říct, že se to stalo opravdu málokrát. Vždy jsme si ze soutěží odvezly poučení z chyb, které nastaly. Na nich jsme pak společně pracovaly a snažily se opět dosáhnout toho pomyslného vrcholu.

Oblast náročnosti – zde jsem se mohla dozvědět, jaké názory mají mažoretky na náročnost tréninků. Většina se shodovala na tom, že jejich tréninky byly náročnější. Podle Lenherta je úkolem sportovního tréninku rozvíjet tělesné, psychické a sociální předpoklady, které přímo nebo nepřímo souvisejí s požadavky sportovního výkonu. Současně si osvojují a zdokonalují techniku a taktiku sportovního odvětví na základě všestranného rozvoje sportovce.²¹ Dochází tím ke zvyšování sportovní výkonnosti a přípravy na jejich zhodnocení v soutěžích. Všechna děvčata díky tréninku pocítují nebo pocítovala lepší fyzickou zdatnost, která dopomáhá k tomu, aby bez problémů zvládly své sestavy. U otázky č. 11 („Je třeba trénink i mimo tělocvičnu?“), jsem musela u některých mladších dívek vysvětlit, jak by měly tuto otázku chápat. Do budoucna bych zapřemýšlela nad tím, jestli otázku nepoložit jinak. Jinak se mi potvrdilo i z úst ostatních, že je vhodné trénovat i doma. Stačí chvilka, i samotné trenérky nám vždy kladly na srdce, ať tu hůlku do ruky vezmeme aspoň na 15 minut. Já měla tu výhodu, že máme zahradu

²¹ LEHNERT, M.; NOVOSAD, J.; NEULS, F. *Základy sportovního tréninku I*, s. 5.

a mohla jsem trénovat i vysoké výhozy. Doma se tak nemusel nikdo bát, že rozbiju například lustr.

V oblasti kolektivu jsem zjišťovala, jak na tom jsou nebo byly vztahy ve skupině z pohledu ostatních dívek. Respondentky ve všech případech odpověděly, že jsou nebo byly s kolektivem velmi spokojené a jsou nebo byly mezi nimi kladné vztahy. Ostatně, bez dobrých vztahů by to asi v žádném sportu fungovat nemohlo. Už jen díky ostatním kolem sebe rády chodí nebo chodily na tréninky, rády spolu tráví nebo trávily čas, řeší nebo řešily společně různé problémy a situace, ale sem tam dochází nebo docházelo i k menší výměně názorů. Ze svých zkušeností vím, že i když se v naší skupině občas nějaká ta neshoda objevila, vždycky jsme všechny dokázaly držet při sobě a bojovat jako tým. S jedním tvrzením přichází i Matoušek, se kterým se naprosto ztotožňuji. „*Skupiny výrazně působí na myšlení, citění a jednání veškerých účastníků. Lidé potřebují vzájemnost, a tak se učí naslouchat, vyjadřovat, tolerovat i respektovat druhé. Učí se rozumět sobě samému, ale zároveň i těm ostatním.*“²² Vztah s trenérkami jsem já osobně měla velmi blízký. Není se ale čemu divit, protože jsme spolu trávily opravdu hodně času. Řekla bych, že i vztah ze strany trenérek byl podobný jako nás všech k nim. V případě „exmažoretek“ jsou vztahy takové, že dodnes udržují přátelské vztahy a i nadále se podporují.

V poslední oblasti – závěrečném hodnocení – vyjádřily mažoretky svůj názor nejen na rozvoj mažoretkového sportu, ale také uvedly, zda někdy chtěly skončit, a také představily své největší úspěchy. Velké váhaní před odpovědí, hlavně u mladších dívek, bylo znatelné nejvíce u otázky č. 17 („Jak hodnotíš posun mažoretkového sportu?“). Můj názor je takový, že nynější členky Mažoretek Písek jsou stále součástí mažoretkového světa a zúčastňují se každý rok soutěžního klání. Velké změny tedy moc nevnímají, protože se během příprav na soutěžní sezónu, ale také během ní soustředí na aktuální trendy. Bývalé členky vidí, logicky, posun obrovský. Nejstarší skupina ukončila činnost v roce 2016 a od té doby se změnily nejen zmiňované trendy, ale také přišel velký posun například ohledně vysílání soutěží.

Položila jsem si tři výzkumné otázky. První z nich mi měla říct, jak dívky prožívají mažoretkový sport. Pro všechny dotazované jsou nebo byly mažoretky naprosto vším. Je to sport, díky kterému se mohou nebo mohly naučit základy také dalších sportů, což všechny podobné volnočasové aktivity neumožňují. Mažoretkový sport pro ně neznamená jen nějaký kroužek, je to součást jejich života. Na každý trénink či soustředění se těší či těšily a na soutěžích dávají nebo dávaly do výkonu vše. U žádné se neobjevil ani jeden malý náznak, že by mažoretky dělaly z donucení. Nic nenasvědčovalo ani tomu, že by některá z mých respondentek nebyla spokojena v týmu a chtěla například přejít do jiného. Celkově z toho vyplývá, že všechny mají kladný názor na mažoretkový sport a jsou rády, že zrovna tento sport vykonávají nebo vykonávaly.

Druhou výzkumnou otázkou se ptám, jak ovlivňuje jednotlivce provozování mažoretkového sportu. Díky odpovědím od respondentek, a také z mé vlastní zkušenosti, jsem se utvrdila v tom, že mažoretkový sport nás může nějakým způsobem ovlivnit. Ovlivnit nás může například z hlediska volného času, kdy se s ním naučíme lépe hospodařit. Dále například po stránce komunikačních schopností a dovedností, kdy se nejen učíme komunikaci mezi sebou navzájem, ale také se učíme naslouchat, přijímat

²² MATOUŠEK, O. *Metody a řízení sociální práce*, s. 153.

zpětnou vazbu a rozkazy. Jednotlivce může ovlivňovat i v oblasti rozvoje sociálních dovedností. Patří sem například pravidla slušného chování, schopnost navazovat vztahy, vcítit se do druhých a podobně. Podle mého názoru mohou mažoretkové sportovkyně velmi ovlivnit také výsledky ze soutěží, které je zároveň motivují k lepší přípravě a výkonům. Podobně na tom je i vliv ze strany konkurence, která nás svými výkony opět žene k motivaci, a to být lepšími než oni. Samozřejmě to může působit jak na jednotlivce, tak na skupinu. Každý ve skupině to totiž vnímá rozdílně a zároveň pro ně může být hnacím motorem něco jiného. Jednoduše řečeno – mažoretkový sport ovlivňuje jednotlivce po stránce motivační.

Ve třetí otázce zjišťuji, jaké zkušenosti lze získat díky mažoretkovému sportu. Mimo výše uvedené bych mohla dále díky odpovědím holek vyjmenovat zkušenosti, které lze díky mažoretkovému sportu vypořádat i v dospělém světě. Těmi například jsou: osamostatnění se, schopnost spolupracovat nebo posílení fyzické i psychické zdatnosti. Řekla bych, že umět přijmout prohru je také něco, co lze díky mažoretkám získat a člověk se pak umí lépe vypořádat i s různými neúspěchy v životě.

ZÁVĚR

Ve své bakalářské práci jsem se zabývala mažoretkovým sportem. Téma své práce jsem zvolila na základě vlastních zkušeností a prožitků. Mažoretky jsou dodnes součástí mého života a já jsem díky nim člověk takový, jaký jsem. Naučily mě být sebevědomou a společenskou bytostí, být nápomocnou a mít v sobě soutěžního ducha. Zažila jsem nádherné roky života, do kterého jsem si přivedla spoustu skvělých kamarádek z celé České republiky.

Nedílnou součástí mé práce byla výzkumná část. Snažila jsem se získat názory od dívek, které se věnují mažoretkovému sportu, a to se zaměřením na jejich prožívání a zkušenosti. Myslím si, že cíl byl naplněn. Díky respondentkám jsem získala vhled do celkové problematiky mažoretkového sportu s ohledem na jejich sportovní i životní zkušenosti. Věřím, že jsme si s bývalými mažoretkami při společném vzpomínání uvědomily, co vše nám toto sportovní odvětví do života přineslo. S aktivními členkami jsme se zase o něco více skamarádily.

Rozhovory se všemi dívkami byly nenucené a viděla jsem, že mažoretkový sport pro všechny znamená hodně. A bylo to i v případech, kdy jsem mluvila s již „exmažoretkami“. Jsem ráda, že jsem se nedržela prvotního plánu vybrat jako respondentky mé bývalé „kolegyně“, protože jsem získala pohled nejen mladší generace, ale hlavně stále aktivních členek. S výběrem jsem spokojená i v tom, že zde mám děvčata, která dělají mažoretky teprve rok, a také ta, jež mažoretky dělaly více než 10 let. Mám tedy k dispozici názory jak začátečnic, tak naprosto zkušených mažoretek.

Pokud bych měla zapřemýšlet, zda bych na práci něco změnila, kromě malých detailů nejspíš nic. Jsem s ní spokojená a věřím, že bude přínosem nejen pro mě, ale i pro ostatní.

Tato práce by mohla sloužit k seznámení s mažoretkovým sportem, popřípadě k rozšíření vědomostí. Čtenářům nevěnujícím se tomuto sportu bych doporučila, aby se přišli podívat na některý z tréninků, vystoupení, soutěží, či si dokonce mažoretky vyzkoušeli.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ A LITERATURY

Tištěné publikace

- HENDL, J. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7367-040-2.
- KAPLÁNEK M. *Volný čas a jeho význam ve výchově*. Praha: Portál, 2017. ISBN 978-80-262-1250-8
- LEHNERT, M.; NOVOSAD, J.; NEULS, F. *Základy sportovního tréninku I*. Olomouc: Hanex, 2001. ISBN 80-85783-33-9.
- MATOUŠEK, O. *Metody a řízení sociální práce*. 2. vyd. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-502-8.
- PÁVKOVÁ, J. *Pedagogika volného času: teorie, praxe a perspektivy mimoškolní výchovy a zařízení volného času*. Praha: Portál, 1999. ISBN 80-7178-295-5.
- SEKOT, A. *Sport a společnost*. Brno: Paido, 2003. ISBN 80-7315-047-6.
- SEKOT, A. *Sociologie sportu*. Brno: Masarykova univerzita, 2006. ISBN 80-210-4201-X.
- SLEPIČKOVÁ, I. *Sport a volný čas*. Praha: Karolinum, 2000. ISBN 80-246-0044-7.
- ŠVARÍČEK, R.; ŠEĐOVÁ, K. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-313-0.
- WILDEMUTH, B. M. *Applications of social research methods to questions in information and library science*. Westport.: Libraries Unlimited, 2009. ISBN 9781591585039.
- JELÍNEK, J.; JELÍNKOVÁ, K. *Lexikon mažoretky*. Praha: Toužimský & Moravec, 2014. ISBN 978-80-7264-149-9.

Internetové zdroje

- AISIS [online]. Kladno: AISIS, © 2023 [cit. 2023-03-03]. Dostupné z: <https://www.svetvolnehocasu.com/>
- ČFMS. ČFMS - Česká federace mažoretkového sportu. *Majoretsport.cz* [online]. © 2020 [cit. 2023-03-03]. Dostupné z: <https://majoretsport.cz/cfms/>
- ČFMS. ČFMS - Česká federace mažoretkového sportu. *Majoretsport.cz* [online]. © 2020 [cit. 2023-03-03]. Dostupné z: <https://majoretsport.cz/mcr/mcr-pravidla/>
- KOLÁŘOVÁ, L. Písek se dvakrát zapsal do České knihy rekordů. In: *Pisecky.denik.cz* [online]. 14. 6. 2008 [cit. 2023-03-03]. Dostupné z: https://pisecky.denik.cz/zpravy_region/pi20080614rekordtanec.html
- KUTHAN, J. Co je to vlastně ten osobní rozvoj? In: *Kvantovacesta.cz* [online]. 8. 11. 2022 [cit. 2023-03-03]. Dostupné z: https://kvantovacesta.cz/clanky/co-je-to-vlastne-ten-osobni-rozvoj?fbclid=IwAR0YUXBbJxXH-9cr21SOSO6f3j-qySLwI0UMrxqKEbHdMm_rT2g0hVITivI
- PETRUSEK, M. Kolektiv. In: *Encyklopedie.soc.cas.cz* [online]. 21. 9. 2020 [cit. 2023-03-03]. Dostupné z: https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Kolektiv?fbclid=IwAR35A4udtHZJ0G4vVx_h5Gj0CAmBrDGg5yHPMA1JVYCx2C0IJt6jgO3L6Y Y
- PINEC-SOKOLOV. Sportovní disciplíny. *Pinec-sokolov.cz* [online]. © 2019 [cit. 2023-03-03]. Dostupné z: <https://pinec-sokolov.cz/sparty/discipliny>

PŘÍLOHY

Příloha I. – přepis rozhovoru: Kateřina

1. Jak dlouho si mažoretky dělala?

- Mažoretky jsem dělala 7 let.

2. Kolik hodin týdně ses věnovala mažoretkám?

- Tréninky byly dvakrát týdně dvě hodiny, ale hůlku jsem měla v ruce téměř každý den.

3. Omezovala si kvůli tomuto sportu svůj volný čas, případně školu/vzdělávání?

- Mažoretky jsem dělala ve svém volném čase, ale nikdy jsem necítila, že by mi ten volný čas braly a že by mě to nějak omezovalo. Školu jsem s nimi zvládala vcelku bez problému.

4. Z jaké jsi rodiny? (rozvedení rodiče, úmrtí jednoho z rodičů, žití s prarodiči, „normální“ rodina). Podporovala tě v tomto sportu rodina?

- Jsem z normální rodiny.
A velice mě podporovala. Rodičům se tento sport líbil, jezdili na spoustu soutěží a vystoupení, podporovali mě i finančně (platili soustředění a občas bylo potřeba ubytování na soutěžích apod.).

5. Pomohl ti k něčemu mažoretkový sport? (např. sebevědomí, pocit, že někam patříš, lepší výstup před lidmi apod.)

- Mažoretkovým sportem jsem si vybudovala fyzičku a nějakou taneční a baletní přípravu. Mimo jiné mě naučil lépe zvládat stres a trému, která nastávala před soutěžemi a důležitými vystoupeními. I v pozdějším věku, kdy jsem už tento sport nedělala, jsem zjistila, že lépe zvládám stres například ve škole před testy a zkouškami, než moje okolí (nebo například na mém maturitním plese před předtančením, moje spolužačky měly velkou trému, já sice taky, ale byla jsem na tyto „motýli v břiše“ zvyklá, takže jsem celou situaci zvládla lépe).

6. Bylo pro tebe toto prostředí bezpečné? (Bezpečné prostředí = být přijímán, cítit se tam dobře)

- Ano, bylo, na tréninky jsem se vždy těšila, a ráda jsem trávila čas se všemi.

7. Bavil tě tento sport od začátku? Co tě k němu přivedlo?

- K mažoretkám mě přivedla kamarádka ze školy. Já jsem dělala do svých 8 let aerobik, jenže jsem na delší dobu onemocněla a několik měsíců jsem nemohla vůbec sportovat, tudíž jsem vypadla z režimu, a i jsem se odcizila od holek z aerobiku, proto pro mě nový začátek někde jinde a u něčeho jiného byl velice dobrý nápad. Mažoretky mě začaly bavit hned od prvního tréninku.

8. Jak jsi snášela neúspěch? Jak si se s ním vypořádala?

- Nechci znít namyšleně, ale naše skupina asi nějaký velký neúspěch nezažila. Nevybavuji si například, že bychom nepostoupili v nějaké soutěži např. na mistrovství světa. Samozřejmě, dílčí neúspěchy byly, třeba s menší skupinou, kdy se nám tolik nedařilo, nebo někdy nám to nevyšlo, a umístily jsme se na nižších příčkách, než bychom chtěly, ale vyloženě velký neúspěch nevnímám. Důležitou roli si myslím sehrál i přístup trenérek. U ostatních týmu jsem pozorovala, že ihned po předvedení soutěžního vystoupení dostaly od trenérek vynadáno a bylo jim vyčteno co všechno udělaly špatně. U nás si myslím, že i

když se nám vystoupení tolik nepodařilo, přišla slova podpory, a spíše později v klidu na tréninku jsme si probraly, co bylo špatně, a co udělat, aby to příště bylo lepší.

9. Jak moc náročné byly tréninky?

- Občas byly tréninky náročné, hlavně před začátkem sezóny, kdy se ladily detaily a bylo vícero sestav. Občas se mi na trénink opravdu nechtělo a ten trénink velice bolel, ale většinou převažovala radost.

10. Cítila jsi lepší fyzickou zdatnost?

- Určitě. V době aktivního působení jako mažoretka jsem cítila velice dobrou fyzickou. Nyní, po několika letech je to trochu horší, ale furt si myslím, že mi základy fyzické zdatnosti zůstaly.

11. Je třeba trénink i mimo tělocvičnu?

- V létě je skvělá příležitost trénovat venku. Ale důležitý je i trénink doma, jelikož tréninky dvakrát týdně v tělocvičně si myslím, že nestačí k dostatečnému natrénování náročnějších prvků. Tam se spíše trénuje souhra celého týmu, dělá se choreografie a ladí se celkový dojem, ale každý jedinec by se měl doma soustředit sám na sebe a na to, aby odvedl nejlepší práci v celé choreografii. Pak může skupina dosahovat krásných výsledků.

12. V případě zranění, jak dlouho trvalo se dostat zpět do „sportovního“ režimu?

- Nikdy jsem neměla žádné větší zranění.

13. Jaké jsi měla vztahy s trenéry a ostatními?

- Vztahy si myslím, že byly dobré. Je samozřejmé, že si nikdy nesesedne každý s každým, ale nepocítovala jsem nějaké větší nesympatie ani mezi námi členkami, ani mezi trenérkami.

14. Dají se vybudovat vztahy i s ostatními týmy?

- Určitě dají, například na soutěžích, kde se setkávají všechny týmy, lze vybudovat dobré vztahy. Některé měly mezi soupeřkami i velké kamarádky. To samé i u trenérek, rozhodně to nebylo tak, že bychom si dělaly nějaké naschvály nebo se vyloženě nesnášely.

15. Chtěla jsi někdy skončit? Pokud ano, z jakého důvodu? (např. kolektiv, škola, zdravotní problémy)

- S mažoretkami jsem skončila kvůli škole, jelikož jsem nastupovala na střední školu, a obávala jsem se, že už bych to tak hladce neskloubila. A taky si řekněme, že je to pořád dětský sport, a časem už z toho člověk vyrostne a zjistí, že se na něj valí i jiná problémy a starosti než aby barva kostýmu ladila s třpytkami ve vlasech, takže si myslím, že nastane takový přirozený pocit, že už ho to tolik nenaplnuje a je na čase se posunout dál a s láskou na to vzpomínat.

16. Jaký byl tvůj největší úspěch v mažoretkovém sportu?

- Největší úspěch byla výhra mistrovství světa. Ale pro mě osobně byly i velké úspěchy, že jsme se s mažoretkami mohly zúčastnit zajímavých akcí (např. mikulášská show) nebo vystupovat na místech, kam bych se jen tak nedostala.

17. Jak hodnotíš posun mažoretkového sportu?

- Posun mažoretkového sportu velice kvituji. Od malých soutěžích, ze kterých byly vždy 2 fotky, a jedno rozmazané video, který natočil jeden z našich rodičů, se mažoretky dostaly i do televize. Z každé soutěže je profesionály zaznamenáno každé vystoupení, soutěže jsou odborně komentovány, jsou k dispozici podrobné výsledky apod. Ale i sport jako takový prošel velkou změnou. Od strohého pochodování s hůlkou se tento sport dostal k propracovaným tanečním choreografiím, které jsou podtrhnuty originálním tématem a nápaditými kostýmy. Zavedly se různé variace malých i velkých skupin, je možné cvičit s batonem, s třásněmi i s obojím. Zavedly se podrobnější kritéria k hodnocení jednotlivých choreografií. Jsem velice ráda, že i veřejnost tento sport začíná vnímat jako sport, a nejen jako točení holí.

18. Co bys vzkázala dívkám, které s mažoretkami začínají?

- Mažoretky jsou krásným a elegantním sportem, kde se dají skloubit fyzicky náročné prvky s půvabnými tanečními prvky. Dívkám bych vzkázala, aby i přes prvotní neúspěchy neházeli flintu do žita (nebo spíše hůlku z okna). Aby přetrpěly i spoustu modřin, obouchaných kolen, a zvrkнутých kotníků. S mažoretkami se dají zažít opravdu krásné chvíle, přinesou vám kamarády i do zbytku života, poznáte zajímavá místa a zažijete věci, na které budete vzpomínat celý život. Hlavně ať dělají tento sport s láskou.

Příloha II. – přepis rozhovoru: Natálie

1. Jak dlouho si mažoretky dělala?

- Myslím, že jsem je začala dělat cca v 7 letech a poslední soutěžní sezona byla, když mi bylo 18 let. Takže 11 let. Ale jen odhaduji, začátek si úplně nepamatuju.

2. Kolik hodin týdně ses věnovala mažoretkám?

- Měly jsme tréninky 2x týdně po 2 hodinách, ale dost často jsem se tomu věnovala i ve svém volném case doma, ať už v pokojíku nebo na zahradě. Hlavně v mladším věku jsem měla hůlku v ruce skoro denně, s věkem už samozřejmě tolik ne.

3. Omezovala si kvůli tomuto sportu svůj volný čas, případně školu/vzdělávání?

- Neřekla bych omezovala, školu jsem zvládala úplně bez problémů a myslím, že kdyby nějaký problém ve škole byl, mamka by mi nedovolila to kvůli mažoretkám zanedbat. Volný čas tím také omezený nebyl - pro mě to bylo nejlepší využití mého volného času.

4. Z jaké jsi rodiny? (rozvedení rodiče, úmrtí jednoho z rodičů, žití s prarodiči, „normální“ rodina). Podporovala tě v tomto sportu rodina?

- Naši se rozvedli, když mi bylo asi 11, takže z větší části mého „mažo života“ jsem z rozvedené rodiny. Podporovala moc. Rodiče mě vozili pokaždé na tréninky (bydlela jsem v jiném městě, než se mažoretky provozovaly, takže 2x týdně mě vozili na tréninky 15km jednu cestu). Určitě jsem jim za to moc vděčná, že pro mě tohle dělali.. Nebyla soutěž, na kterou by se mnou nejeli, i když to bylo přes celou republiku nebo i do zahraničí. Aspoň někdo z rodiny se mnou byl, cítila jsem že jsou na mě pyšní a rádi se mnou „chlubí“. Takže podpora od rodiny byla obrovská!

5. Pomohl ti k něčemu mažoretkový sport? (např. sebevědomí, pocit, že někam patříš, lepší výstup před lidmi apod.)

- Myslím si, že pomohl, dost jsem se v kolektivu osamostatnila od rodičů a naučila se lépe fungovat v „dospělém“ světě. Měly jsme moc fajn kolektiv, takže určitě jsem se naučila lepší komunikaci, naslouchání, možná i empatii. Mimo to mi to taky určitě pomohlo po fyzické stránce. Měla jsem skvělou kondici, vytrvalost, držení těla apod.

6. Bylo pro tebe toto prostředí bezpečné? (Bezpečné prostředí = být přijímán, cítit se tam dobře)

- V tom věku to bylo jedno z nejbezpečnějších míst, kam jsem se rada pokaždé vracela.

7. Bavil tě tento sport od začátku? Co tě k němu přivedlo?

- Úplně od začátku asi ne. Moc mi to nešlo, přišla jsem do kolektivu, který už spolu třeba 3 roky nějak fungoval, takže i samotné začlenění chvíli trvalo. Ale to se rychle změnilo a já se v tom našla. A co mě k tomu přivedlo? Před mažoretkama jsem chodila na tancování v páru, ale žádný kluk u toho moc

dlouho nevydržel. Mamka tak hledala alternativu nějakého tance, a shodou okolností ségra jednoho z tech tanečnicků právě mažoretky dělala a už to bylo.

8. Jak jsi snášela neúspěch? Jak si se s ním vypořádala?

- Každý neúspěch pro mě byl samozřejmě těžký, musím však říct, že my jich neměly zas tolik, takže jsme to mely snazší. Ale pokud se už nějaký dostavil, myslím, že mě/nás to akorát víc zocelilo a vybičovalo k lepším výkonům.

9. Jak moc náročné byly tréninky?

- Někdy více náročné, někdy méně. Samozřejmě ve starším věku to bylo náročnější, protože s věkem roste obtížnost i nároky na výkon a člověk chce být nejlepší, ale nijak si nevzpomínám, že by mě nějak extrémně bolelo tělo. Byla jsem na to zvyklá, a naopak bez toho moje tělo strádalo.

10. Cítila jsi lepší fyzickou zdatnost?

- Když jsem aktivně cvičila, myslím, že na tom moje tělo a fyzická zdatnost bylo fakt dobře. Bohužel po tom co jsem přestala tomu tak není, ale vím, že když se teď začnu věnovat nějakému cvičení, tak si to tělo pamatuje a snadno se zase dostává do formy.

11. Je třeba trénink i mimo tělocvičnu?

- Myslím si, že ano. Když se člověk chce naučit nové techniky s hůlkou, nebo si třeba zapamatovat novou choreografii, je vhodné se tomu věnovat i doma. Já však nepatřila v úplně ty nejpečlivější, co by tohle dělaly. Hlavně v pubertě!

12. V případě zranění, jak dlouho trvalo se dostat zpět do „sportovního“ režimu?

- Nevzpomínám si, že bych někdy měla nějaký vážný úraz nebo nemoc, že bych vypadla na nějakou hodně dlouhou dobu. Ale určitě to znát je pokaždé. Člověk vypadne z tempa, utečou mu s novou choreo a fyzička klesá rychleji, než si člověk myslí.

13. Jaké jsi měla vztahy s trenéry a ostatními?

- Já říkám, že je to moje druhá rodina. Dovolím si říct, že mě trenérky měly vždycky rády a náš vztah byl krásný. To, co mě naučily ony, si dodnes nesu ve svém životě. Nebylo to totiž jen o tom sportu, ale taky o mezilidských vztazích a hodnotách. Možná to mě na tom bavilo víc, než ten mažoretkový sport. To přátelství, ta laská, která tam byla a pořád je. Samozřejmě se s nimi nevidám tak často, ale vždy je rada uvidím a popovídám si s nimi o našich životech!

14. Dají se vybudovat vztahy i s ostatními týmy?

- Určitě dají, i přes tu rivalitu, kterou člověk v sobě má, jsme mimo podium byly kamarádky. Některé holky za sebou i dojížděly xx kilometrů aby se viděly, dopisovaly si apod., já si v jiném týmu nikdy žádnou “velkou” kamarádku nenašla, ale dost jsme vycházely

15. Chtěla jsi někdy skončit? Pokud ano, z jakého důvodu? (např. kolektiv, škola, zdravotní problémy)

- Nechtěla jsem skončit nikdy, občas měl člověk náladu, že ho třeba jeden trénink nebavil, nebo ho někdo/něco naštvalo, ale v životě jsem nechtěla, aby to skončilo. Ani v těch 18, kdy jsme se s tím společně rozloučily.

16. Jaký byl tvůj největší úspěch v mažoretkovém sportu?

- Jako největší úspěch vnímám to, jakého to ze mě vychovalo člověka. To je za mě největší hodnota, kterou mi tenhle sport dal. Pokud se budeme bavit o sportovních úspěších, tak jsme se staly několikanásobné mistryně Evropy i světa

17. Jak hodnotíš posun mažoretkového sportu?

- Posun je obrovský! Když občas vidím, co v dnešní době ty holky umí, vím, že bych si už neškrtila.

18. Co bys vzkázala dívkám, které s mažoretkami začínají?

- Ať si to užijí! Za mě je to nejhezčí zkušenost, co jsem ve svém životě měl! I když je to dřina a bolí to, tak to za to stojí!!

Příloha III. – přepis rozhovoru: Adéla

1. Jak dlouho si mažoretky dělala?

- Mažoretkovému sportu jsem se věnovala zhruba 13 let, dále 3 roky jako trenérka skupiny kadetek.

2. Kolik hodin týdně ses věnovala mažoretkám?

- Záleželo období, standardně 2x2 hodiny týdně, v době před soutěží to bylo častěji (1-2 tréninky navíc podle rozhodnutí trenérek).

3. Omezovala si kvůli tomuto sportu svůj volný čas, případně školu/vzdělávání?

- Kvůli mažoretkám jsem se musela v mladším věku vzdát výuky na ZUŠ a občas jsem kvůli tréninkům navíc vynechávala jiné kroužky.

4. Z jaké jsi rodiny? (rozvedení rodiče, úmrtí jednoho z rodičů, žití s prarodiči, „normální“ rodina). Podporovala tě v tomto sportu rodina?

- Rozvedení rodiče.
Ze začátku ano, později k mým aktivitám zaujali neutrální postoj (začala jsem být samostatnější).

5. Pomohl ti k něčemu mažoretkový sport? (např. sebevědomí, pocit, že někam patříš, lepší výstup před lidmi apod.)

- Ano, pohybová průprava se mi hodí v rozličných životních situacích, smysl pro disciplínu a fungování v kolektivu nadále využívám jako skautská vedoucí.

6. Bylo pro tebe toto prostředí bezpečné? (Bezpečné prostředí = být přijímán, cítit se tam dobře)

- V mladším věku bylo pro mě složité ve skupině obstát kvůli tělesným proporcím a nepříliš dobrým schopnostem se socializovat, později se tyto velké rozdíly částečně ztratily a cítila jsem se více přijímaná.

7. Bavil tě tento sport od začátku? Co tě k němu přivedlo?

- Sport mě vždycky bavil, dostala jsem se k němu po náhodné návštěvě MČR v mažoretkovém sportu jako divák, když se zmíněná akce konala v mém rodném městě.

8. Jak jsi snášela neúspěch? Jak si se s ním vypořádala?

- Soutěžní neúspěchy jsem snášela mnohem lépe, než osobní neúspěchy v rámci tréninků (tzn. pomalejší učení než u ostatních atd.)

9. Jak moc náročné byly tréninky?

- Některé typy tréninků pro mě byly snadnější, byly to typicky tréninky zaměřené na balet, flexibilitu a gymnastiku. Nejnáročnější pro mě byly tréninky zaměřené na techniku práce s hůlkou, kde jsem často zaostávala, čímž byly v důsledku náročné spíše psychicky.

10. Cítila jsi nebo cítíš lepší fyzickou zdatnost?

- Ano, dokonce i oproti svým vrstevníkům ve škole.

11. Je třeba trénink i mimo tělocvičnu?

- Určitě, na ten jsem nikdy neměla příliš mnoho času a bohužel jsem se mimo trénink věnovala hlavně tomu, co mě bavilo, a v oblastech, které mi nešly, jsem neměla příliš vůli se zlepšovat.

12. V případě zranění, jak dlouho trvalo se dostat zpět do „sportovního“ režimu?

- Kdysi jsem si přetrhala vazy v kyčli, kdy jsem měla předepsaný měsíční klid. Jelikož mi nebyla doporučena žádná rehabilitace, vzala jsem to do vlastních rukou a naskočila jsem do režimu poměrně rychle.

13. Jaké jsi měla vztahy s trenéry a ostatními?

- Dodnes udržujeme přátelské vztahy a jsme v kontaktu.

14. Dají se vybudovat vztahy i s ostatními týmy?

- To je velmi komplexní otázka, ale nejčastější motivace ke sprátelení týmů jsou trenéři. Pokud mezi sebou mají již vybudované vztahy, vznikají často přátelské vztahy i mezi mažoretkami.

15. Chtěla jsi někdy skončit? Pokud ano, z jakého důvodu? (např. kolektiv, škola, zdravotní problémy)

- Ano, nebyla jsem si v určitém okamžiku jistá, zda chci pokračovat v umění nebo v mažoretkách. Byla jsem vždy výrazně více talentovaná umělecky než pohybově, proto to bylo pro mě velké dilema. Mažoretky mě ale naplňovaly komplexně, měla jsem s ostatními pevné vztahy.

16. Jaký byl tvůj největší úspěch v mažoretkovém sportu?

- Několikanásobný titul mistra světa.

17. Jak hodnotíš posun mažoretkového sportu?

- Je to pro mě stále jeden z nejdynamičtější vyvíjejících se sportů, kde je progres znatelný každým rokem. Negativně hodnotím rozkol mezinárodních organizací a postupné drobení a snižování konkurence v rámci jednotlivých soutěží.

18. Co bys vzkázala dívkám, které s mažoretkami začínají?

- I když je mažoretkový sport řazený mezi sporty estetické, neznamená to, že je jen pro konvenčně atraktivní osoby, důležitá je píle a vytrvalost, ne váha a výška.

Příloha IV. – přepis rozhovoru: Gabriela

- 1. Jak dlouho si mažoretky děláš?**
 - Mažoretky dělám už skoro 7 let.
- 2. Kolik hodin týdně se věnuješ mažoretkám?**
 - Tréninky máme každé úterý a čtvrtek, 1,5 – 2 hodiny. Když je třeba máme trénink i v sobotu, taky nějak 2 hodiny. Trénuju hodně i doma.
- 3. Omezuješ skvůli tomuto sportu svůj volný čas, případně školu/vzdělávání?**
 - Jenom někdy, ale přijde mi, že stíhám všechno.
- 4. Z jaké jsi rodiny? (rozvedení rodiče, úmrtí jednoho z rodičů, žití s prarodiči, „normální“ rodina). Podporovala/podporuje tě v tomto sportu rodina?**
 - Mám rozvedené rodiče.
Podporuje hodně. A i když mám rozvedené rodiče, nevidím žádný rozdíl, oba mě podporují nejvíc jak mohou.
- 5. Pomohl ti k něčemu mažoretkový sport? (např. sebevědomí, pocit, že někam patříš, lepší výstup před lidmi apod.)**
 - Určitě lepší vystupování před lidmi. Když máme něco prezentovat před třídou, nejsem tolik nervózní.
- 6. Je pro tebe toto prostředí bezpečné? (Bezpečné prostředí = být přijímán, cítit se tam dobře)**
 - Ano, cítím se tady moc dobře, mám tady kamarádky.
- 7. Baví tě tento sport od začátku? Co tě k němu přivedlo?**
 - Přivedla mě k tomu mamka. Na facebookových stránkách mažoretek našla, že se koná nábor, a tak jsem tedy přišla. A jestli mě baví mažoretky od začátku? To ano a hodně!
- 8. Jak snášíš neúspěch? Jak se s ním vypořádáš?**
 - Vždycky, když je něco špatně, vím, že se to příště zlepší. Vím, jakých chyb jsem se já, nebo holky, dopustily, dáváme si teda potom pozor, aby k tomu nedošlo znova. Hodně pomáhá taky trénink částí, které nám zrovna úplně nejdu.
- 9. Jak moc náročné byly nebo jsou tréninky?**
 - Jsou náročné, ale dobré. Je to určitě lepší k úspěchu, když hodně makáme.
- 10. Cítíš lepší fyzickou zdatnost?**
 - Určitě, hodně. Máme sestavy, které mají až 3 minuty a jedeme je v kuse, takže fyzická náročnost je určitě znát.
- 11. Je třeba trénink i mimo tělocvičnu?**
 - Je potřeba trénovat i doma, když se chceme zlepšovat. Bez toho by to vlastně ani nešlo, protože na trénincích tvoříme z velké části sestavy. A když víme, že nám něco nejde, musíme se na to zaměřit i doma.
- 12. V případě zranění, jak dlouho trvalo se dostat zpět do „sportovního“ režimu?**
 - Já jsem měla asi jednu zlomenou ruku, takže jsem nejela na soustředění. Jinak jsem žádné velké zranění neměla.
- 13. Jaké máš vztahy s trenéry a ostatními?**
 - Super vztah – jinak to popsat ani nejde.

14. Dají se vybudovat vztahy i s ostatními týmy?

- Ano, dají. Hodně kamarádíme s týmem z Blatné. V zimě, máme společný projekt na mikulášskou show a občas jezdíme na stejné semináře.

15. Chtěla jsi někdy skončit? Pokud ano, z jakého důvodu? (např. kolektiv, škola, zdravotní problémy)

- Skončit jsem zatím nechtěla.

16. Jaký je tvůj největší úspěch v mažoretkovém sportu?

- Výhra na mistrovství ČR.

17. Jak hodnotíš posun mažoretkového sportu?

- Líbí se mi, že se mažoretkový sport dostal až do televize. Když jsem s mažoretkama začínala, nebylo to tak. Byly jen online přenosy ze soutěží, které jsou i teď někde jinde (lepší grafika apod.)

18. Co bys vzkázala dívkám, které s mažoretkami začínají?

- Ať hodně trénují, protože za dřinou vždy stojí úspěch. Nesmí také zapomenout na to, že mají kolem sebe spoustu lidí, kteří jim mohou pomoci (například my, zkušenější).

Příloha V.- přepis rozhovoru: Terezie

- 1. Jak dlouho si mažoretky děláš?**
 - Řekla bych, že 8 let.
- 2. Kolik hodin týdně se věnuješ mažoretkám?**
 - Mimo úterní a čtvrteční tréninky, každý den, tak hodinu maximálně.
- 3. Omezuješ kvůli tomuto sportu svůj volný čas, případně školu/vzdělávání?**
 - Vždycky nejdřív udělám věci do školy a potom si jdu zatrénovat. Takže ne, neomezují.
- 4. Z jaké jsi rodiny? (rozvedení rodiče, úmrtí jednoho z rodičů, žití s prarodiči, „normální“ rodina). Podporovala tě v tomto sportu rodina?**
 - Normální rodina.
Ano, dost mě podporují. Jezdí se mnou na každou soutěž a vystoupení
- 5. Pomohl ti k něčemu mažoretkový sport? (např. sebevědomí, pocit, že někam patříš, lepší výstup před lidmi apod.)**
 - Lepší výstup před lidmi, a asi trošku i sebevědomí.
- 6. Je pro tebe toto prostředí bezpečné? (Bezpečné prostředí = být přijímán, cítit se tam dobře)**
 - Ano, je bezpečné. Cítím se být přijata.
- 7. Baví tě tento sport od začátku? Co tě k němu přivedlo?**
 - Byly mi asi 4 roky a mamka hledala nějaký sport, co bych mohla dělat. Našla právě mažoretky a viděla, že přijímají nové holky. Tak jsem se přihlásila a od začátku mě to neskutečně baví.
- 8. Jak snášíš neúspěch? Jak se s ním vypořádáš?**
 - Vždycky na začátku je to docela těžký, ale řeknu si, že se to prostě občas stane. Taky mi v tom hodně pomůžou rodiče.
- 9. Jak moc náročné byly nebo jsou tréninky?**
 - Náročné. Ale po čase si vždycky člověk zvykne.
- 10. Cítíš lepší fyzickou zdatnost?**
 - Ano cítím. Fyzická je důležitá, abychom vydržely celou sestavu.
- 11. Je třeba trénink i mimo tělocvičnu?**
 - Pokud chci být dobrá, musím trénovat i doma.
- 12. V případě zranění, jak dlouho trvalo se dostat zpět do „sportovního“ režimu?**
 - Neměla jsem žádné vážné zranění. Když mi ale není nějak dobře, a cítím, že i přes to dokážu trénovat, tak trénuju.
- 13. Jaké máš vztahy s trenéry a ostatními?**
 - S trenérkami mám moc dobrý vztah. S holkami taky, i když se občas pohádáme.
- 14. Dají se vybudovat vztahy i s ostatními týmy?**
 - Ano, určitě. Na soutěžích chodíme na společné vyhlášení výsledků a občas se stane, že jsme v kroužku i s jiným týmem. Celkově se navzájem podporujeme a fandíme si.
- 15. Chtěla jsi někdy skončit? Pokud ano, z jakého důvodu? (např. kolektiv, škola, zdravotní problémy)**
 - Chtěla, asi v 8 letech. Přišlo mi, že už mi to nejde, Snažila jsem se teda do toho dát ještě víc a viděla jsem, že se zlepšuji.

16. Jaký je tvůj největší úspěch v mažoretkovém sportu?

- To, že jsem dostala sólo, to je pro mě asi nejvíc. A tak celkově všechno – jsem ráda, že tady můžu být.

17. Jak hodnotíš posun mažoretkového sportu?

- Všechno se posouvá nějakým způsobem dopředu. Je to vlastně vidět i na nás, že jsme se hodně s mažoretkovým sportem posunuly.

18. Co bys vzkázala dívkám, které s mažoretkami začínají?

- Ať se snaží. Na začátku to je vždycky takové, že se bojí, že to nezvládnou nebo to nepůjde. Když ale mají kolem sebe dobrý kolektiv, co je podpoří, je to to nejlepší, co můžou mít.

Příloha VI. - přepis rozhovoru: Barbora

- 1. Jak dlouho mažoretky děláš?**
 - Mažoretky dělám teprve rok
- 2. Kolik hodin týdně se věnuješ mažoretkám?**
 - Asi tak 3x až 4x do týdně, přibližně 1,5 hodiny.
- 3. Omezuješ kvůli tomuto sportu svůj volný čas, případně školu/vzdělávání?**
 - Svůj volný čas kvůli mažoretkám určitě neomezuju. Školu občas jo.
- 4. Z jaké jsi rodiny? (rozvedení rodiče, úmrtí jednoho z rodičů, žití s prarodiči, „normální“ rodina). Podporuje tě v tomto sportu rodina?**
 - Normální rodina.
Určitě. Řekla bych, že hodně.
- 5. Pomohl ti k něčemu mažoretkový sport? (např. sebevědomí, pocit, že někam patříš, lepší výstup před lidmi apod.)**
 - Lepší výstup před lidmi a trpělivost.
- 6. Je pro tebe toto prostředí bezpečné? (Bezpečné prostředí = být přijímán, cítit se tam dobře)**
 - Ano. Máme skvělý kolektiv, který dopomáhá k tomu, že se tu cítím dobře.
- 7. Baví tě tento sport od začátku? Co tě k němu přivedlo?**
 - K mažoretkám mě přivedl Tiktok. Prohlížela jsem ho a narazila jsem na Veroniku Simonovou, která mažoretky dělá. Zalíbilo se mi to, tak jsem se rozhodla to taky zkusit. Mažoretky dělám krátce, takže ano, zatím mě baví.
- 8. Jak snášíš neúspěch? Jak se s ním vypořádáš?**
 - Samozřejmě mě mrzí, když se neumístíme, ale je to asi normální. Každý vyhrát nemůže. A jak se říká, důležité je zúčastnit se.
- 9. Jak moc náročné jsou tréninky?**
 - Tak středně náročné.
- 10. Cítíš lepší fyzickou zdatnost?**
 - Asi ano, nějak se to na nezaměřuju.
- 11. Je třeba trénink i mimo tělocvičnu?**
 - Určitě. Každá máme slabé nějaké cviky, které musíme „dopilovat“ doma.
- 12. V případě zranění, jak dlouho trvalo se dostat zpět do „sportovního“ režimu?**
 - Od té doby, co jsem spadla z koně, mám vyřazené koleno. Musím být hodně opatrná, aby se mi znovu nevyhodilo.
- 13. Jaké máš vztahy s trenéry a ostatními?**
 - Mám hodně dobré vztahy, jak s ostatními, tak s trenérkami.
- 14. Dají se vybudovat vztahy i s ostatními týmy?**
 - Ano, občas si s někým na soutěži popovídám.
- 15. Chtěla jsi někdy skončit? Pokud ano, z jakého důvodu? (např. kolektiv, škola, zdravotní problémy)**
 - Nechtěla jsem nikdy skončit. Opravdu jsem s mažoretkami v začátcích, tak nemám potřebu končit.
- 16. Jaký je tvůj největší úspěch v mažoretkovém sportu?**
 - Asi postupová soutěž, kde jsme se umístily na 3.místě.

17. Jak hodnotíš posun mažoretkového sportu?

- Zatím nemůžu posoudit. Líbí se mi ale, kam mažoretky směřují – například živé vysílání z mistrovství světa na ČT Sport.

18. Co bys vzkázala dívkám, které s mažoretkami začínají?

At' se toho vůbec nebojí, a když to chtějí dělat, at' do toho stoprocentně jdou.

ABSTRAKT

CALTOVÁ, L. *Mažoretky sportovní a volnočasová aktivita*. České Budějovice 2023. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Teologická fakulta. Katedra sociální a charitativní práce. Vedoucí práce V. Zvánovcová.

Klíčová slova: volný čas, volnočasová aktivita, sport, sportovní aktivita, mažoretkový sport.

Bakalářská práce se zabývá tématem mažoretkového sportu. Práce si klade za cíl představení právě mažoretkového sportu a popsání týmu sportovkyň, k čemuž dochází v první části bakalářské práce. Spolu s tím se zde popisuje volný čas a sport.

Ve druhé části se objevuje výzkumná část, prováděna kvalitativním výzkumem ve formě rozhovorů, kde se získávají názory na mažoretkový sport od sportovkyň, zaměřené na prožívání a zkušenosti.

ABSTRACT

CALTOVÁ, L. *Majorettes sports and leisure activity*. České Budějovice 2023. Bachelor's thesis. University of South Bohemia in České Budějovice. Faculty of Theology. Department of social and charitable work. Supervisor V. Zvánovcová.

Keywords: free time, leisure activity, sport, sports activity, majorettes sport

The bachelor's thesis deals with the topic of majorettes sport. It aims to introduce what majorettes sport is and to describe a team of sportswomen, which is concluded in the first part of the bachelor's thesis. Free time and sport is described there in addition.

In the second part, the research part comes up, which is carried out by qualitative research in the form of interviews, where opinions about majorette sport are obtained from female sportswomen, focusing on experiences